Mohács, 1992. november 21. I. évfolyam 13. szám

MOHÁCSI HÍRLAP

KÉTHETI KÖZÉLETI ÚJSÁG

Szerkesztőség: Mohács, Bakács u. 1. | Ára 26,- Ft | Szerkesztőségi telefon: 711/ 11-01

Mohács és Wattrelos partnervárosok!

A partnervárosi szerződés aláírása Fotó: Winternitz

1992. november 8-án, Wattrelosban a Városházán, ünnepélyes külsőségek között Alain Faugaret és Kuti István polgármesterek aláírták városaik együttműködési megállapodását. Ezzel Mohács nyugateurópai testvérvárosainak száma kettőre gyarapodott, s összesen négy ilyen kapcsolatunk létezik. Valójában azonban csak a bensheimi és a wattrelosi élő, hiszen Pélmonostorral (Horvátország) és Aranyosgyéressel (Románia) a kapcsolatok a háború illetve forradalom miatt megszakadtak. A továbbiakban várhatóan a dániai Slagelse-vel és a bulgáriai Lom városával kerül sor hasonló megállapodás aláírására. Wattrelosban a mohácsiakéval együtt írták alá a franciák a romániai Solca városával a partneri szerződést. Így Wattrelosnak már öt testvérvárosa van (Köthen és Eschweiler (német) Guarda (Portugál) — az eddigiek). Városunkból az aláírási ceremónián részt vettek: Kuti István polgármester és felesége, dr. Olt György jegyző valamint Eller András, Forray Ferenc, Heim Gáspár, Kovács Győző, Kunovszki István, Májer Árpád, Scheidt Ferenc, Szabados Sándor, Weiszbart József és Winternitz Ferenc önkormányzati képviselők. Az ünnepségen beszédet mondott Alain Faugaret — Wattrelos, Kuti István — Mohács és Radu Florea-Solca polgármestere.

(Az eseményre, a beszédekre lapunk következő számában visszatérünk! Wattrelosi összeállításunk a 8-9. oldalon.)

Köveskuti Péter

Félidőben az önkormányzat

Jakab János, önkormányzati képviselő

— Ritkán látunk a képviselőtestületi üléseken, mi az oka?

— Nagyon sok elfoglaltságom van a magánéletben.

— Sokan úgy gondolják, hogy azóta nem jársz az ülésekre, amióta a testület leszavazta az NB II-es focicsapat támogatását.

— Abszolút nem függ össze a kettő.

— A bizottságok munkájában is ilyen ritkán veszel részt?

— Ez valami tévedés lehet. A sportbizottsági ülésekre elmegyek és az építési bizottsági ülésekre is eljártam, amíg ez teljesen értelmetlen nem lett. Amikor a bizottsági elnök, Bártfai István a bizottság felosztását bejelentette, éppen én voltam egyedül az, aki a megelőző bizottsági ülésen a Bártfaival együtt megjelentem. Különben a bizottsági ülések általában napközben, nagyon rossz időpontban vannak. Könnyen vannak azok a képviselők, akik nyugdíjasok, munkanélküliek vagy más okból nem dolgoznak. Aki több helyen dolgozik, az nem ér rá általában reggeltől este 6-ig. Ennek ellenére amikor tudok ,elmegyek a bizottsági ülésekre.

— Mit vártál a képviselőségtől, amikor megválasztottak?

— Hát ennyi munkát, ennyi időt, amit követel, nem vártam.

— SZDSZ támogatással egyéni választókerületben lettél képviselő, milyen a kapcsolatod a választóiddal? Találkoztok, megkeresnek?

— Megkeresnek sokszor. A találkozás kétoldalú dolog. Az első évben a Somogyi Lacival két körzetet összevonva tartottunk egy fogadóórát, akkor 4-en jöttek el az én körzetemből. Megfogadtam, hogy többet nem fogok tartani. Telefonon nagyon sokat beszélünk, megszólítanak az utcán és a lakásomra is járnak. Nem biztos, hogy az képviseli igazán a lakosság érdekeit, aki állandóan ott ül az üléseken, hosszasan hozzászól, húzza az időt.

— Azért vannak a város életét jelentősen befolyásoló szavazások, ahol ott kellene lenni, nem?

— Az utolsó három ülésen tényleg nem voltam, de ezt megelőzően többnyire jelen voltam. Meg kell nézni a statisztikát, lehet hogy nem én hiányoztam a legtöbbet.

— Mit tartasz fontosnak a város fejlődése szempontjából? Fejlődött-e a város?

— Mint építész azt tartom fontosnak, amit a szem lát. Ez a város sokat fejlődött. S ezt leginkább azok mondják, akik más városból, az ország távolabbi részéről járnak hozzám, s ilyenek elég sokan vannak. Ez áll a városképre, az új épületekre, az utcákra, a parkokra, a tisztaságra.

— Ilyen szempontból a következő két évben mit tartasz legfontosabbnak megvalósítani?

— Én a sportcsarnok építését tartom és tartottam mindig a legfontosabbnak. Már az első pályázási lehetőségnél is én kardoskodtam a legjobban mellette és akkor még igen nagy pénzt lehetett volna nyerni, még a pályázati lapot is én töltöttem ki.

— És ez min bukott el?

— Azon, hogy nem mert hazardírozni az önkormányzat. Mert szerintem a legtöbb önkormányzat úgy pályázik, hogy mindenre benyújtják. Aztán amihez elő tudják teremteni a pénzt, azt megcsinálják, amihez nem, azt visszavonják. Kockázat nélkül nem megy. Mit vesztünk azzal, ha beadunk egy pályázatot? Minimális időt és levélpapírt. A sportcsarnok már régállna, annyi pénzt kaptunk volna!

— S most látsz reális esélyt a pártház eladásából származó 80 millióból?

— Hát el lehet kezdeni...Pályázat nélkül szerintem nem lehet megcsinálni. Sajnos lehet, hogy már lecsúsztunk a legjobb lehetőségekről. Az újabb pályázatokban már másra lehet pályázni, de rengeteg kiírás van, oda kell figyelni, s azonnal lépni, ha kedvezőre bukkanunk.

— Mint építész, a sportcsarnok mellett mit tartasz fontosnak még?

— A csemegesarok beépítése sínen van, a Duna-part beépítésével csínján bánnék, nem biztos, hogy lakások kellenek oda, ez a terület sokkal értékesebb, s nem kell okvetlenül minden négyzetmétert beépíteni.

— Milyen ez a képviselőtestület, milyen eredményeket mutathat fel?

(Folytatás a 2. oldalon.).

A tartalomból:

Falugyűlés Újmohácson (2. old.)
Szellem és brutalitás(3..old.)
Művészeti melléklet (5-7. old.)
Wattrelosi összeállítás (8-9. old.)
Német hírek (10. old.)
Rejtvények (10-11. old.)

Vendégségben Wattrelos polgármesterénél

Beszélgetés Alain Faugaret úrral

Nagy megtiszteltetés érte november elején délelőtt a Wattrelosban tartózkodó mohácsi küldöttséget. Házában fogadta csoportunkat a város polgármestere. Alain Faugaret úr nőtlen, rajongásig szeretett édesanyjával laknak együtt szépen berendezett, jól felszerelt, ám cseppet sem hivalkodó házikójukban, nem messze a város főterétől. A megtiszteltetést kedves meglepetéssel hálálták meg a mohácsiak: a csoporttal kinttartózkodó Kovács József vezette cigánytrió kis műsort adott a vendéglátóknak. A dalok természetesen az édesanyánk iránti szeretetről szóltak. A szövegeket állandó kísérőink: Kutlik Sándor és Tóth Mihály röviden lefordították a házigazdáknak. A kellemes hangulatú vendégség alatt kértem meg Faugaret polgármester urat, hogy adjon rövid interjút a Mohácsi Hírlapnak, s ő készségesen válaszolt.

— Polgármester Úr! Először rendezték meg ezt a 23 éves múltra visszatekintő nagyszabású kiállítást úgy, hogy a partnervárosok is önálló standdal mutatkozhattak be. Milyennek ítéli ezt a kezdeményezést, igazolta-e a várakozást?

— Azzal a szándékkal hívtuk meg így együtt a partnervárosokat a kiállításra, hogy ezáltal is jobban megismerhessük egymást. A franciák hajlamosak arra, hogy azt higgyék, csak ők képesek kiemelkedő dolgokra. Meg akarjuk mutatni nekik, hogy mire képesek mások, a belgák, a magyarok, a németek, a portugálok. A kiállítást sikeresnek, nagyon magas színvonalúnak tartom, sokat lehet tanulni belőle. S már érlelődik bennünk a szándék arra, hogy az ilyen bemutatkozást folyamatossá tegyük. Szeretnénk úgy is segíteni, hogy az iparosoknak, kereskedőknek, kézműveseknek lehetőséget biztosítunk termékeik, áruik itteni bemutatására és értékesítésére.

— A napokban hivatalossá válik a Wattrelos — Mohács partnervárosi kapcsolat, ön mely területeken látja leginkább az együttműködésben a legtöbb lehetőséget?

— Több területen is látok lehetőséget. Első a kultúra. Ide tartozik az Önök mostani szép kiállítása is, a cigányzenekaruk sikere önnmagáért beszél, de december elején fogadjuk az Önök csodálatos ifjúsági fúvószenekarát is. Azok a tehetséges gyerekek is példát fognak mutatni a franciáknak, meg fogják mutatni, hogy más népek is képesek igen magas színvonalra a komolyzenében is. Aztán nagyon fontosnak tartom a technikai-kereskedelmi területeket. Segíteni tudunk a közigazgatási munka modernizálásában, a sajátos mohácsi problémák megoldásában (fűtés, szennyvíztisztítás). Ezekről sokat tárgyaltunk dr. Olt György jegyzővel legutóbbi egyhetes látogatásakor, igen kemény munkaprogramot szerveztünk az Önök városigazgatójának. S úgy gondolom, előbb-utóbb sikeresek lesznek a vállalkozóink, az üzletemberek tárgyalásai is.

— Polgármester Úr, a közös, az egységes Európáról szólt a megnyitóbeszédében, mikorra várja ennek a megvalósulását?

— Gondolom, túl egyszerűnek találja, ha azt mondom, hogy ez csak az embereken múlik. Minél jobban akarják, annál előbb megvalósul. 30-40 éve próbálják sokan és sokat tesznek érte. Az egységes Európát nem lehet egy csapásra, egy varázspálca intéssel létrehozni. Ez a folyamat hosszú lesz, és időlegesen problémát jelent, hogy az egyik félnek kedvező, a másiknak nem. De a szintkülönbségeket ki kell egyenlíteni. Segítséget kell adni az elmaradottabbnak. Nem lehet máshogy elintézni a politikai problémákat sem. Gondoljanak Jugoszláviára, Erdélyre vagy Szlovákiára. Az egyetlen lehetőség a nemzetek és nemzetiségek együttélése, megkülönböztetés nélkül. Meg kell előzni az olyan világégéseket, mint az első és második világháború. Mondok egy példát. Itt a szomszédban (Belgium) is franciául beszélnek, és senki sem követeli Francia-Vallóniát. S különben is össze vannak keveredve itt a dolgok rendesen. Az én édesanyám apja belga volt, a másik nagyapám angol, s én természetesen francia vagyok. Meg kell tanulnunk kölcsönösen becsülni és tisztelni egymást. Csak egy utunk van: a közös Európa, határok nélkül.

— Köszönöm Polgármester Úr! Mikor találkozhatunk Önnel Mohácson?

— A jövő év augusztusában, de lehet hogy előbb, ha Tőkés László Önöknél lesz, szeretnék találkozni vele.

Köveskuti Péter

Jakab János képviselő

(Folytatás az 1. oldalról.)

— Az első ciklusban ez a testület úttörőmunkát végez el, csodákat nem lehet várni. Majd az utánunk jövőknek már könnyebb lesz, ők majd igazán látványos eredményeket fognak produkálni. És abban a testületben már bizonyára csak olyanok lesznek, akik hozzáértők.

— *A polgármester és a jegyző munkájával elégedett vagy?*

— Az ominózus eset óta látok némi változást, de alapjában véve nem vagyok elégedett a polgármester úr munkájával. Én is ellene voltam akkor, és ma is úgy gondolom, hogy le kellett volna mondania. A jegyző úr hivatalba lépésének első félévében sok mindent ígért, többször beszéltem akkor vele, türelemre intett, de azóta sem sok mindent látok megvalósulni azokból a kilátásba helyezett dolgokból. Szerintem elveszi az energiáját a napi munka, a nem elég jól megválogatott apparátus ráncbaszedése, a hibák kijavítása. Valószínűleg ő is hatékonyabban és látványosabban tud majd dolgozni a következő ciklusban, ha ő lesz újra a jegyző.

— *Térjünk vissza egy kicsit a focira. Te fontosnak tartod, hogy legyen NB II-es csapata a városnak?*

— Igen. És az utca embere is. Persze, hogy tüntetést szerveztek volna, az nem volt igazán komoly. De kell ez a fajta szórakozás is az embereknek, mégha sokba is kerül. És ez is egyfajta városi rangot ad. Különben én eljárok az MTE mecscsekre is és ugyanúgy szurkolok. Kell ez is, az is.

— *Befejező kérdés: indulsz-e a következő választásokon?*

— Nem indulok az biztos. Annyi időm nem lesz, hogy vállalhassam, ezt már most látom. Rengeteg időt igényel ez a munka: elolvasni az anyagokat, felkészülni, és ott lenni a hosszú üléseken. Ezt a munkát, ha kevesebb képviselő végezné főállásban, az sem kerülne többe a városnak, és sokkal eredményesebb lenne.

— *Köszönöm az interjút!*

Köveskuti Péter

A képviselői interjú sorozat utolsó nyilatkozója Grünfelder Lőrinc alpolgármester lett volna. Megromlott egészségi állapota miatt most nem vállalkozott az interjúra. Lapunk következő számaiban Kuti István polgármester és dr. Olt György jegyző nyilatkozatát olvashatják majd a mohácsi önkormányzat 2 éves munkájáról.

Köveskuti Péter

Falugyűlés Újmohácson

November 3-án, este 7 órakor falugyűlést tartott Májer Árpád önkormányzati képviselő az Újmohácsi klubkönyvtárban. A nagyterem zsúfolásig megtelt az Alsó- és Felső-Kandából, Sárosból és Újmohácsról összesereglett polgárokkal. (A Sárhátiaknak külön tájékoztatót tart a későbbiekben a képviselő úr.) A rendezvényen résztvett Kuti István polgármester, Lehel György, a Művelődési Központ igazgatója, Kernya István, a Mohácsi Dunahíd Alapítvány képviseletében. A falugyűlésen Májer Árpád beszámolt a képviselőtestületben végzett 2 éves, és a Sziget érdekében végzett több, mint 10 éves munkájáról (korábban tanácstag is volt). Mondandójában leszögezte, hogy Újmohácsot nem falunak, hanem városrésznek tekinti, s mint mondta, a kértnél kevesebbet, a vártnál többet sikerült kiharcolnia Újmohács részére. A legnagyobb eredmények ezután várhatók: a sárosi bekötő út tisztességes felújítása és az iskola tornatermének felépítése. A gyűlésen aktívan hozzászóltak a polgárok, s bátran felvetették a problémákat: a Rév Vállalat munkájának hiányosságait, a várható viteldíj emelés következményeit, a szigeti pékség megnyitásának szükségességét, a szeméttelep kezelésével kapcsolatos problémákat, a telefon és a közvilágítás helyzetének áldatlan voltát, az Alsó-Kandai víz problémát, a Kábel-Tv szükségességét, a klubkönyvtár bevételeinek sorsát. A gyűlésen tájékoztatót tartott a Mohácsi Dunahíd Alapítvány céljairól, tevékenységéről Kernya István magánpatikus, alapítványtevő. Felszólalt Lehel György és Kuti István polgármester is, aki ígéretet tett az égető problémák megoldási lehetőségeinek megkeresésére.

A Mohácsi Farostlemezgyár Rt részt vett a november 2-5. között Bahrainban megrendezett Gulf International Trade Fair 92 elnevezésű nemzetközi vásáron. A redezvényen, 25 ország 150 kiállítója vett részt. Hazánkat öt magyar cég képviselte, közöttük a MOFA Rt. Bővebb tudósítás a következő számokban.

04 — 05 — 07 —04 — 05 — 07

- **Rendőrségi hírek**

A november is meghozta a maga termését, pedig még csak az első felében vagyunk:

— nov. 2-án H.E. olaszi lakos a mentősök segítségét kérte, mivel az olaszi határban kutyákat szándékozott kilőni, s harmadik lövésével meglőtt egy — a bozótos részben bujkáló — csavargó kinézetű nőt. A sértett H.J.-né, berkesdi lakos, aki szombat óta a határban csavargott. Az elsődleges orvosi vélemény szerint a sérülés súlyos. H.E. ellen, foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt eljárást indítottak.

— nov. 2-án B.Cs. mohácsi lakos bejelentette, hogy halászbárkájából mintegy 30-50 kg halat elloptak, melynek értéke kb. 6-8000 Ft.

— nov. 8-án az ivándárdai vegyesboltba próbáltak betörni (2 férfi és 1 nő), a megszólaló riasztó hangjára egy ivándárdai lakos kérte a határőrök segítségét, akik végülis elkapták a három tettest.

— okt. 29-én Dunafalva határában találtak egy éles föld - levegő rakétát, amelyet budapesti tűzszerészek hatástalanítottak.

- **Tűzoltóságí hírek**

Ismét elmúlt egy hónap, mely végén a leltár a következő: 17 tűzesetnél, 7 vízszivatásnál, 3 közúti balesetnél, 2 viharkár elhárításnál és 1 holttestkiemelésnél kérték tűzoltóink segítségét októberben. A legnagyobb tűzesetről már előző számainkban hírt adtunk, annyit azonban hadd ismételjek meg; még mindig sok a gondatlanságból okozott tűz (pl. gally - levégetés): fel lehetne sorolni majdnem minden környező falvat, települést: Somberek, Hímesháza, Belvárdgyula, Liptód, ahol tűzoltók segítségével tudták csak eloltani a tüzet.

Az elmúlt hetek nagy esőzései is megtették a magukét, igen sok helyen áztak be a pincék, így pl. a Mohácsi Székgyárban és a gimnázium Kossuth Lajos utcai régi kollégiumában is tűzoltók szivattyúzták ki a vízzel megtelt helyiségeket. Közúti baleseteink közül kettő említésre méltó: az első okt. 6-án, Lánycsók határában történt, ahol egy pótkocsis teherautó borult fel, és a vezetőt kellett kiemelni a roncsok közül. A másik nov. 5-én, Belvárdgyulán volt, amikor egy jugoszláv olajszállító kamion borult fel gyorshajtás miatt. Az anyagi kár jelentős. Itt is kérték a tűzoltók segítségét a vezető kiemeléséhez.

És utoljára még egy hír, ami nem balesethez, tűzesethez, tragédiához kötődik, de a tűzoltóinkhoz mindenképpen: október 21-25-ig, a bensheimi tűzoltók meghívására mohácsi tűzoltóküldöttség utazott Németországba. Az igazság az, szívesebben adnék hírt ilyen eseményekről, mint az ezt megelőzőkről a továbbiakban is!

Odry

Hírek — Hírek — Hírek — Hírek — Hírek — Hírek — Hírek

- **A Mohácsi Művészeti Társaság**

vendége volt november 7-én délután a Csele Hotel halljában Simonkovits Béla fazekas, népi iparművész. A beszélgetést vezető Balázs Balázs, a társaság elnöke bevonta Reininger László fazekast is a társalgásba. A Wattrelosból épphogy hazaérkezett fazekasok és a küldöttség többi tagja rövid beszámolót tartottak franciaországi élményeikről is. A rendezvény végén a szintén Franciaországot megjárt Kovács József és zenekara muzsikált.

- **Hernádi Paula**

színes szitanyomataiból, litográfiáiból és csodálatos tűzzománcaiból nyílt kiállítás a mozi emeletén szép számú érdeklődő jelenlétében, november 6-án. A kiállított alkotások kedvező áron megvásárolhatók. A tárlat november 29-ig tekinthető meg.

- **Helyreszóló mozijegyek**

Több év után újra helyreszóló jegyekkel áll a mozilátogatók rendelkezésére a Kossuth Filmszínház. A pénztáros munkáját korszerű számítógépes rendszer segíti. Ismét lehet előre jegyet váltani 3 nappal az előadások előtt.

- **Kiállítás a könyvtárban**

A Városi Könyvtár gyermekolvasójában **Schivákonics Miklós** amatőr festő képei tekinthetők meg november 29-ig a nyitvatartási idő alatt.

- **Reneszánsz muzsika**

A műfajában az országban az egyik legjobb régi zenét játszó együttes, a **Collégium Musicum** adott hangversenyt november 11-én este a mozi emeleti Kamaratermében. A remek hangversenyre sajnos mindössze 30-an voltak kíváncsiak.

- **Állatorvosok találkozója.**

November 12-én, a baranyai állatorvosok szakmai tanácskozást tartottak Mohácson a Városháza dísztermében. A tanácskozás főtémája a VET-TESZT elnevezésű humándiagnosztikai műszeres eljárás az állatgyógyászatban volt. Előadásokat tartotta: dr. Guzsbány Mihály igazgató főorvos, dr. Gál Tibor egyetemi tanár, dr. Benyeda János a Prophyl Kft igazgatója, dr. Papp László egyetemi adjunktus.

- **Hiányzó busófelszerelések**

A Bartók Béla Művelődési Központ az 1993. február 21-én sorra kerülő busójárás színvonalas megrendezése érdekében kéri azokat a személyeket, akik több év óta nem hozták vissza a felszereléseket, hogy 1992. december 1-ig szolgáltassák vissza leltár és felújítás szükségessége miatt. Az adatlapok szerint ezek a személyek: Belán József, Bubreg István, Kulutácz Mátyás, Odry Tibor, Petrovics Imre, Ritter László.

Bensheimi hír

A Bensheim-Mohács Német-Magyar Baráti Kör elnöksége a közelmúltban ülést tartott.

Elhangzott, hogy a "sajtfesztiválon" eladott magyar specialitásokból származó bevételt a testvérvárosnak, Mohácsnak juttatják el. Valentin Lepold elnök különösen azt tartotta nagyon örvendetesnek, hogy egy idő óta sok fiatal magyar tartózkodik Bensheimben és környékén, ahol ki- vagy átképzik őket. A baráti kör közvetítésével a mezőgazdasági szakközépiskola tanulói ismerkedhettek bensheim környéki földműveseknél az ottani agrárgazdálkodással.

A baráti kör a Bensheimben és környékén tartózkodó mohácsi és pécsi építőipari szakmunkások számára "barátkozási napot" szervezett, melynek során szervezett formában ismerkedhettek meg a környék nevezetességeivel, és jó hangulatú baráti összejövetelre is sor került.

November hónap folyamán újabb ruhagyűjtési akciót szerveznek, hogy jó, újszerű állapotban levő ruhadarabokkal segíthessenek a rászoruló mohácsiakon. Tervezik továbbá, hogy karácsonyra minden mohácsi óvodásnak valamilyen ajándékot adnak.

A baráti kör tagjainak száma időközben meghaladja a 150-et, és folyamatosan vannak új belépők. A Népfőiskola által meghirdetett magyar nyelvtanfolyamra is váratlanul sokan jelentkeztek.

(KF)

Templom restauráció

Lapunk egy korábbi számában már hírt adtunk a Püspök templom restaurálásáról. Augusztus 17- október 15-ig tartottak a munkálatok. Az eredmény önmagáért beszél! Kerper László és Tóth Mihály aranyozó mesterek magas színvonalú munkát végeztek: az oszlopívek, az oltár ill. a szószék újraaranyozása várt rájuk. Mohai Attila üvegfestő mester munkáját dícséri az a gyönyörű 5 színes ólom üvegablak, amely az 5 magyar szentet (Szent István, Imre, László, Margit, Erzsébet) ábrázolja. Újramárványozták a szószéket és az oltárt; mindez Nagy Kálmán vezetésével történt. Dícséret illeti és köszönet azoknak a hívőknek, akik majdnem mindennap résztvettek a takarításban, kisebb utómunkálatokban. Köszönet nekik azért a 325.000 Ft-ért is, amellyel hozzájárultak az egyház által rendelkezésre álló 560.000 Ft-hoz. Mintegy 6 éve gyűjtenek már erre a restaurációra. De megérte!

Felújítás alatt a Flórián szobor is Fotó: Schindl

Az elvégzett munkát november 8-án, vasárnap délután 4 órakor áldotta meg a püspök, egy szentmise keretében, 12 pap segédletével. A csodálatos orgonamuzsikát Kerekes Adrienn szolgáltatta a szép számban összegyűlt hívőknek, s hogy mennyire lenyűgöző volt játéka, bizonyítja a püspök úr „gesztusa": neki ajándékozta saját rózsafűzérét.

Antoni Andrea

Álmok és valóság a Dunán

Ismerjük meg a legnagyobb folyónkat, hogy értsük a szavát

Duna vagy ahogy az óiráni tekercsekből kiderül **Danu-viz** jelentésű szóból, a keltáknál **Danuwjos**, majd a latinból **Danuvius**, a gótoknál **Dunavi**, szlávból **Dunaj** a Fekete-erdőben eredő forrásból indul hódító útjára. Mire a Fekete-erdőhöz ér, a **Volga** után Európa második legnagyobb folyójára erősödik és évente átlagosan 100 Balatonnak megfelelő mennyiségű víztömeg hagyja el a deltáját. Európa közel tizedéről gyűjti össze vizét.

Országunkban 417 km-es szakaszon folyik és végzi évszázadok óta a tevékeny, aktív, szeretett és félt folyók dolgát. Ez a munkás folyó építette hazánk legértékesebb és legérdekesebb vidékeit, így a Kisalföldet és a Nagyalföldet. A termő hordalékot a Jura hegységből hozta és rakta le rétegről rétegre. Partjának sajátos mikroklímát kölcsönöz, amelyet a környező hegyek vigyáznak és a Nap élteti. Alkalmas ez a termőtalaj és a mikroklíma arra, hogy együttesen gazdagítsa, életet, ételt italt adva a népeknek.

A 2860 km hosszú folyó nyolc országot érint, tíz nemzetnek biztosít vizet, munkát, hajózási-kereskedelmi lehetőséget. Németország, Ausztria, Csehoszlovákia (Szlovákia), Magyarország, Jugoszlávia, Bulgária, Románia, Ukrajna, Oroszország tartja saját belvizi folyójának a Dunát. Talán kevesen tudják, hogy eredete és torkolata között a szintkülönbség 680 m. Magyarországon átlagosan 8-15 cm az esése, de Rajkánál még az 50 cm-t is meghaladja. A Karán-szoros szakaszon eléri a kilométerenkénti 239 centiméteres szintkülönbséget is.

A Duna nem tartozik a széles folyók közé. A Gellért hegy alatt Budapestnél 290 m széles, csupán nekünk, magyaroknak éredekesség, hogy a folyó felezési pontja éppen a Széchenyi István — Adam Clark Lánchídja középvonala. Mohácson a kompátkelőhelynél az átlagos szélesség 300 m, de alig lejjebb a Cigányzátonynál már 750 m. A deltában meghaladja az 1000 m-t is. A folyó sebessége változó. Más Ausztriában, mint nálunk és megint más a Karán szorosban, mint a Duna delta felé. Nálunk 4-6 km/óra, bár a Győri szakaszon, Rajkánál eléri a 15 km/óra sebességet.

A vízmélység is változó. Általában 6m-es vízmélységről beszélünk, de a 3-13 méter közötti szélsőséges mélység adatok is igazak. Ezek a szélsőséges vízmélységi adatok további cikksorozatunkban még előfordulnak, mert komoly befolyásoló tényezői a hajózásnak. A gázlók, a mederben lévő sziklák, a hordalékzátonyok nem kis gondot okoznak, különösen száraz évek alatt, amikor a folyó vízszintje olyan alacsony, mint az 1992-es évben is. A vízszintingadozás az egyik legnagyobb gondja a Duna népeinek. A 150 cm- és az 1000 cm közötti vízállás sokszor korlátot szab a vízenjáróknak is, a partján élőknek is.

A Duna vízhőmérséklete télen alig haladja meg a 0°C-t. Tartós hideg esetén a partokon kisebb-nagyobb jégtáblák alakulnak ki, majd a sodrás miatt leszakadva, elindulnak lefelé. Ez a jégzajlás. Előfordul, hogy a jégtáblák összetorlódva megállnak és a Duna jege „beáll". Tartós hideg esetén az összefüggő jégmező jege alulról „hízik", a jégtáblák hézagait a frissen fagyott Dunavíz forrasztja össze kemény jégpáncéllá. A jégmező feltörése, fellazítása, a jégtáblák eltávozásának folyamatos biztosítása, a nagy jégtáblák feldarabolása az ismételt összetorlódás megakadályozása, jégdugók kialakulásának megakadályozása a Dunai népek összefogásával biztosítható. Ilyenkor a jégtörő hajók előtt a nemzeti határok helyett a jég útjának biztosítása a hátsó határ. Az elmúlt évszázadok, de évtizedek drámai eseményei, tapasztalatai ismételt elemzés és oktatás tárgyai a szakemberek számára.

A XVIII. század közepe óta foglalkoznak hazánkban a Duna szabályozásával. Éppen Mohács és környéke volt az a tovább nem halasztható „szűk keresztmetszet", amelynek megoldására az uralkodói ház is gondot fordított. De erről következő számunkban.

Kuti István — Csordás László

A Duna menti Kikötővárosok Szövetsége állást foglalt a dunai üzemi kikötők állami közkikötővé nyilvánításának ügyében. A határozat értelmében az üzemi kikötőket kezelő vállalatok: a helyi önkormányzatok, valamint a Közlekedési Főfelügyelet Hajózási Főosztálya konzultációt kell, hogy folytassanak az érdekek tisztázása, a további jó együttműködés érdekében. A szövetség határozatot hozott arról is, hogy csatlakozunk ahhoz a szándékhoz, amelynek értelmében a Duna teljes magyar szakaszán kiépítjük a kerékpárutat, összekötve ezt a német, osztrák Duna szakaszra részben-illetve teljes egészében megépült európai kerékpárúttal. Határoztunk arról is, hogy összeadjuk adottságainkat, lehetőségeinket, áru-, termék kínálatunkat, gyártói szolgáltatói kínálatunkat, hogy megismerve azt, kiajánlhassuk hazai és külföldi érdeklődőknek, befektetni szándékozóknak, vegyes vállalatot alapítani szándékozóknak.

Kovács József jegyzete

Szellem és brutalitás

Az érzelem a szellemből jön. A brutalitás az irigységből. Az irigység a szellem és lélek anarchiája. Nem jóságra van szükségem, hanem egy vállra, aminek nekidőlhetek. Szolidaritásra várok, nem bárgyu mosolyra. Emberi mozdulatra, nem bikacsökütésre. Meztelen, kardhüvely nélküli szavakra, és nem hazugságokra. A hazugság, óriási varangy a szájon. Író vagyok, tehát nem hazudhatok. Az író abból él, hogy figyel. A besúgó is. Az író, szellemi ember, szüntelenül építkezik. A besúgó, szellemi pribék, szüntelenül rombol. A művészet, a Földgolyón élő emberiség legpontosabb közlekedési iránytűje. A szellem nemesfém. A brutalitás méreg. A brutalitás szellemileg és ökológiailag is rombol. Szétesik tőle az ózonpajzs. A politikusok és katonák romlott erkölcsétől szétesik az emberiség. A művészek a szellem sugárútjain közlekednek. A gyilkos mocsaras dűlőúton. A gyilkosnak nincs arca, nincsenek érzelmei. A politikusok és hadseregparancsnokok, akik halomra lövetnek népeket, tömeggyilkosok. A politika brutalitás. A militarizmus mocsár-óceán. A szellem kontroll a brutalitás fölött. A szellem szabadság. A szabadság rend. A szellem az ember emocionálisan galaktikus távlata. Füél. Örök méltóságú Húsvét-szigetek szobor arc. A civilizáció tévedés. A brutalitás militarizmus a lényege. S romlott erkölcs. A szellemi és fizikai koncentrációs táborok. Bikaláncra csomózott élet. Az emóció devalvációja. S az emóció XX. századi omlásai. Költők tömegpusztulása is. Miguel Hernandez éhen halt. Oszip Mandelstamot gyilkosok verték agyon. Radnóti Miklóst és Federico Garcia Lorcát tarkón lőtték. S a többiek, a szellem Mohandasz Karamcsand Gandhijai és Martin Luther Kingjei.

Az emberiség álma.
Egyetlen emberé.
A Földgolyóé.
S mosolyom a kékrerugdosott, széteső világon.

Nyílt levél Kuti István Polgármester Úrnak és a Mohácsi Önkormányzat Képviselőtestületének

Tisztelt Kuti István Úr!
Tisztelt Képviselő Urak!

Tudatjuk Önökkel, hogy 1992. október 21-én, Roma Polgárok kérésére, megalakítottuk a Mohácsi Roma Kulturális Egyesületet. Mohácson és a közeli falvakban, településeken élő romák érdekében. A magyar lakossághoz és más nemzetiséghez tartozó polgárok érdekében. Egyesületünk fő célja — a mindenkori érdekképviseleteken túl —, segíteni szeretnénk az Önök munkáját is. Emberien, jogszerűen rendezni végre az itt élő nemzetiségek státusát, különös tekintettel a roma lakosságot érintő előítéletek megítélésére. Tudatjuk Önökkel azt is, hogy városunkban is megjelentek a skinhead fasiszta huligán mozgalom követői. Esténként fiatal suhancok jelszavakat ordibálva randalíroznak az utcákon: Éljen Petőfi Sándor! Dögöljenek meg a cigányok! Mi skinhead-ek vagyunk! Minden ilyen és más, a roma lakosságot, és a többi nemzetiséget rémisztő, provokáló megnyilvánulás ellen tiltakozunk! S emberi, jogi lehetőségeinkkel élve, a jövőben a törvényesség megtartásával demonstratíve is kifejezésre juttatjuk fölháborodásunk. A fölhalmozódó gondok oldására, a roma lakosság problémáinak orvoslására, elérkezettnek tartjuk az időt arra, hogy a Város Vezetősége és a Tisztelt Képviselőtestület hozzon létre, szavazzon meg egy roma előadói státust a Városházán, s vegye figyelembe személyi javaslatunkat. S ezúton közöljük Önökkel azt is, hogy első nyilvános rendezvényünket 1992. december 4-én tartjuk meg. Programunkban szerepelnek különböző nemzetiségi lakossági fórumok, természetesen a város vezetőinek és képviselőinek részvételével. Rendezvényünk kultúrális részében kiállítást, irodalmi összeállítást, folklórműsort tervezünk. S várunk vezető cigány politikust, művészeket Budapestről is. Tudatjuk Önökkel, hogy a városban működő többi nemzetiségi szervezettel is szeretnénk szorosan és barátian együttműködni. Szülővárosunk mindenkori Békéje és szellemi felemelkedése érdekében.

Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Képviselő Urak! Egyesületünk nevében erőt és egészséget kívánunk nehéz munkájukhoz, szeretettel köszöntjük Önöket.

Taven baxtale chavale! (Legyetek szerencsések, barátok!)

Kovács József
elnök
Mihálovics Ibolya
ellenőrző bizottság elnöke

Új pavilonok a város főutcáján

Két helyen is könyves pavilont telepítettek Mohácson. A vállalkozók önerőből vásárolták ezt a tetszetős kivitelű kis házikót, hogy egy kicsit emberségesebb körülmények között tudják kínálni ezt a fontos portékát, a kultúrát. Hiánypótló feladatuk is van, mivel Mohács könyvesboltjának a sorsa még mindig nincs eldöntve. Karácsony előtt ezek a kis üzletek óriási kínálattal állnak a vásárlók rendelkezésére. Mesekönyvből, szépirodalomból, romantikus - kalandos regényekből, szakácskönyvekből ki-ki megtalálhatja köztük a karácsonyfa alá szánt ajándékát. Néhány könyv a legfrissebb újdonságokból:

W. Somerset Maugham: Karácsony Párizsban, Henryk Sienkiewicz: Tűzzel - Vassal, Irwin Shaw: Fönn a csúcson, Detoe: Robinson, Erich Von Däniken: A szfinx szemei, Az édesvölgyi sorozatból: Nincs menekvés.

Mesekönyv: Öreg néne őzikéje,Csodaország, Nagy karácsonyi mesekönyv, Wald Disney mesekönyvek nagy választékban.

Adventi karácsonyra készítő istentiszteletek

Honnan? Hová? Életutak...

November 23-24-25 (hétfő, kedd, szerda), este 6 órakor a mohácsi református templomban, 7 órakor a kölkedi református imaházban! Igét hirdet: **Takaró Károly** gyáli lelkész.

Minden érdeklődőt szeretettel meghívok!

Szabó Mihály
református lelkipásztor

Házhoz megy a télapó

A Bartók Béla Művelődési központ idén is megszervezi hagyományos

Mikulás-szolgáltatását.

December 5-én és 6-án 16-20 óráig a családok igénylése alapján jelmezes Télapók viszik a lakásokra az ajándékokat. Az ajándékcsomagokat és a gyermekeknek szóló rövid szülői üzeneteket november 30-tól december 4-ig kell leadni a Művelődési Központban.

A szolgáltatás díja: gyermekenként 100 Ft.

Lapunk következő száma december 5-én jelenik meg. Lapzárta november 30-án 12 óra.

A Mohácsi Roma Kulturális Egyesület fóruma

december 5-én, 15 órától a Bartók Béla Művelődési Házban.

Nemzetiségi lakossági fórum

Házigazda: Kovács József költő, a Mohácsi Roma Kulturális Egyesület elnöke

Vendégek:

— Lakatos Menyhért író

— Pusoma Jenő, a Magyarországi Cigányok Kulturális Szövetségének elnöke

— Choli Daróczi József, a Romano Nyevipe c. lap főszerkesztője

— Nagy Gusztáv költő, műfordító

— Szécsi Magda meseíró

— Mohács Város Polgármesteri Hivatalának vezetői és az önkormányzat képviselői.

Gyermekeknek

Mikulás ünnepség

Találkozás Szécsi Magda meseíróval

Ügyészségi hírek

Figyelemfelkeltő adattal szolgált dr. Molnár Kornélia — városunk főügyésze — legutóbbi ügyészségi ottlétemkor: a tavalyi adatokhoz képest idén 183,33%-al emelkedett a súlyos testi sértések bűntettének száma. Ez azt jelenti, hogy míg tavaly 12 ilyen esetet tartottak nyilván, idén (10 hónap alatt) a szám 22-re nőtt! (Súlyos testi sértés alatt jogilag a 8 napon túl gyógyuló sérülések értendők.) De megközelítőleg ezt az aránynövekedést mutatja a garázdaság bűntette is: számuk 13-ról 18-ra nőtt, ez 138,46%-os emelkedést jelent.

Úgy gondolom, ennek magyarázatára nem nehéz rájönni, mindennapjaink gazdasági nehézségeinek elviselése indukálja hirtelen feltörő indulatainkat, pillanatok alatt elillanó türelmünket. Na de hol vagytok, mértéktartás, fegyelem, önmérséklet? Gazdasági, szociális gondjaink nem magyarázhatják emberi mivoltunk jellemzőinek feladását!

S hogy hol engedjük ki felgyülemlett energiánkat? A legtöbb súlyos testi sértés az utcán történik, szórakozóhelyeken, de egyre nagyobb részük csapódik le a családban. Városunk egyik nívós discoja: hajnali 3-4 óra, egy fiatal pár beszélget az udvarban, odajön egy ismerősük, aki minden előzmény nélkül a férfi arcába vág 3-szor ököllel, egyszerűen mert „egy kicsit ideges lett". A sértettnek eltört az orrcsontja. Vagy a különváltan, de egy lakásban élő volt házaspár, akinek férfitagja még mindig létező féltékenységi indulatában ütlegeli volt feleségét, akit kulcscsontficammal kezeltek aztán a kórházban.

Íme, a tükör rólunk; és ne a tükröt hibáztassuk! És mit tud tenni az ügyészség, a bíróság, a rendőrség? Az első szigorítja a büntetések kiszabására tett indítványait, a második szigorítja a büntetéseket, a harmadik pedig fokozza a rendőri jelenlétet az utcákon. Mi pedig folytatjuk???

Antoni Andrea

Anyakönyv

Születtek: Koza Alexandra, Kovács Anna, Bach Kristóf, Binder Kinga Dóra, Szabó Eszter Szimonetta, Schiszler László, Schiszler Ivett, Szűcs Krisztina, Mihálovics Tünde, Grain Arianna Éva, Alföldi Krisztina, Gugora Gábor, Kovács Petra, Mihálovics Szilvia

Meghaltak: Grenczer Jánosné Kaiser Mária, Gyimóti Istvánné Dara Mária, Guhr Józsefné Teimel Katalin, Nagy Lajosné Orbán Erzsébet, Szurcsik Istvánné Kulisits Rozália, Wéber Ádám, Treutz György, Jung Ádámné Huitz Borbála, Szabó István, Tóth Rudolf, Georgi Petrov Chervenko, Bogdán István, Lehel Ferencné Bertóti Gizella, Pelsőczi István, Takács Ernőné Hegyi Rózsa, Lindenlaub Jánosné Kovács Katalin, Dr. Szabó László, Szloboda József, Sümegi Imréné Fogas Erzsébet, Császár János, Bali Jánosné Veszeli Katalin

Házasságot kötöttek: Hasenauer Mária és Füstös László Tibor

Mohács Város Képviselőtestülete 1992. október 26-i ülésének határozatai

308/1992. (X. 26.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadja, tudomásul veszi.

309/1992. (X. 26.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete a Városgazdálkodási Vállalat átalakítására vonatkozó 195/1991. (IX. 23.) számú határozatát módosítja olyképpen, hogy egyszemélyes önkormányzati Kft-t hoz létre.

310/1992. (X. 26.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete elismerését fejezi ki Dr. Olt György jegyzőnek az elmúlt két évi jó munkájáért.

311/1992. (X. 26.) Kh számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete elismerését fejezi ki a Polgármesteri hivatal dolgozóinak az elmúlt két évi jó munkájukért.

312/1992. (X. 26.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete a Mohácsi Kereskedelmi és Iparkamara „Ipar helyzete Mohácson és környékén" c. tájékoztatóját elfogadja.

313/1992. (X. 26.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete a lakáskoncepcót tartalmazó beszámolót és abban a lakások értékesítésére vonatkozó elvek közül a **B** variációt elfogadja, és utasítja a Polgármesteri Hivatalt az értékesítés előkészületeinek megkezdésére, valamint az értékesítés feltételeit tartalmazó rendelettervezet elkészítésére. **Határidő:** folyamatos. **Felelős:** Dr. Olt György jegyző.

314/1992. (X. 26.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestestülete utasítja a Polgármesteri Hivatalt, hogy tételesen kidolgozva terjessze a testület elé azoknak a bérlakásoknak a jegyzékét, amely lakások lakásértékesítési érdekeket szolgálnak. **Határidő:** 1992. december 31. **Felelős:** Dr. Olt György jegyző.

315/1992. (X. 26.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete hozzájárul ahhoz, hogy a Kórház-Rendelőintézet a veszélyes hulladékok ártalmatlanítása céljából alakuló részvénytársaság tagja legyen.

316/1992. (X. 26.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete a PANNON VOLÁN belterületi föld értékére vonatkozó vagyonértékelést

4066/2 hrsz. 4ha 8014 m2 640 Ft/m2

B 2275/2 hrsz. 180 m2 800 Ft/m2

1575/42 hrsz. 1187 m2 800 Ft/m2

3759 hrsz. 3010 m2 1.500 Ft/m2

elfogadja, az értéket a részvénytársaságba apportként beviszi. Megbízza a polgármestert, hogy az Állami Vagyonügynökséget és a PANNON VOLÁN-t a testület döntéséről értesítse. **Határidő:** 1992. október 30. **Felelős:** Kuti István polgármester.

November 20-ra elkészül az Eötvös utca Fotó: Schindl

Az 1992. október 28-i ülés határozatai

317/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete a Baross u. 29. számú ingatlanát alapítványi célokra átadja, amennyiben a pályázatot megnyerik. Az Önkormányzat az alapítványnak apportként átadja az Újvárosban levő üzlethelyiséget, és amennyiben a piactéren felszabadul egy üzlethelyiség, akkor azt is. **Határidő:** 1992. november 16. **Felelős:** Kuti István polgármester.

318/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete a felújítási listát a költsévetés elkészítéséhez elfogadta.

319/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat: Mohács Város Képviselőtelsülete a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségéből kilép, tagságát megszünteti.

320/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete 3.000 Ft-tal támogatja a Himalája Expedíció 1993. évi útját.

321/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat: Alapítvány a Magyar Iparért. Mohács Város Képviselőtestülete az előterjesztést elnapolta, azzal a szándékkal, hogy a hivatal az alapítvány legitimitását ellenőrizze és annak megfelelően a testület újra tárgyalja.

322/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete a COPY-CASSA Bt. részére munkahelyteremtő beruházás esetén — 2 főt figyelembe véve — 200.000 Ft kedvezményt ad az eladási árból.

323/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete a COPY-CASSA Bt. részére — Mohács, Városház u. 1. sz. alatti ingatlan megvásárlásához az eladási árból a kért 200.000 Ft kedvezményt nem biztosítja.

324/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete a COPY-CASSA Bt. részére — Mohács, Városház u. 1. sz. alatti ingatlan megvásárlásához vételárból 62.000 Ft kedvezményt biztosít.

325/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete Juhász József és neje tulajdonközösség megszűntetése iránti kérelmét leveszi a napirendről. A döntést elhalasztja addig, míg a hivatal a testület elé terjeszti a nem lakás céljára szolgáló helyiségek eladási tilalmának felülvizsgálatát.

326/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács város képviselőtestülete az Újvárosi Szociális Otthont Pintér Mátyás hagyatékával, 540.620 Ft-al támogatja.

327/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete Kuti István polgármester részére — december havi külön juttatást — munkabére 150%-ban állapítja meg.

328/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete Dr. Grünfelder Lőrinc alpolgármester részére a december havi külön juttatást tiszteletdíja 150%-ban állapítja meg.

329/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestület a 186.840 Ft-os földvédelmi járulék kötelezettség kompenzálására — tartozása kiegyenlítése fejében — A Mohácsi Új Barázda Termelőszövetkezet tulajdonába adja a Mohácsi 053 hrsz.-ú 8988 m2 magyságú anyaggödröt azzal, hogy a termelőszövetkezet köteles megakadályozni a területen való illegális szemétlerakást. A képviselőtestület felhatalmazza a polármestert a megállapodás aláírásával.

330/1992. (X. 28.) Kh. számú határozat:

Mohács Város Képviselőtestülete megbízta a polgármestert, hogy ismételten hívja össze a KOB-ot, az érdekképviseleti szerveket és újból tárgyalják meg az oktatási közművelődési intézményvezetők év végi jutalmazását.

Rendkívüli lehetőség

A lap felkérésére új sorozatot kívánunk indítani, melynek célja bizonyos egészségügyi felvilágosítás, aktuális egészségügyi kérdésekről szóló rövid ismertetések közlése.

A társadalmi változásokkal sajnos egyre nagyobb rétegek életkörülményei, ezáltal egészségügyi helyzetük is megváltozik. A munkanélküliség szegénységet, a szegénység pedig betegségeket és idő előtti halált hoz. A munkát kereső férfiak az átlagot meghaladó halandósága elsősorban a munkanélküliség következményeinek tudható be. Az utóbbi félévben már több száz ezerre emelkedett a munkanélküliek száma Magyarországon, ennek következtében növekedett a szegénység és romlott az egészségi állapot. Magyarország nyomasztó helyzete nem egyedülálló. Az életkörülmények romlásával egyre nehezebb a helyes életmód szerinti élet, nagyobb a feszültség a létbizonytalanság miatt, korábban felszínre kerül a magas vérnyomás betegség, a szív- és érrendszeri betegségek. Mint ismeretes, ezen betegség csoport egyik rizikó tényezője a stressz. Jelen írásunkban a magas vérnyomás kezeléséről ismertetünk néhány tudnivalót.

A magas vérnyomás nagy népréteget érintő krónikus betegség, mely tartós, hosszú távú kezelést igényel. Fontos minden beteg egyedi vérnyomáscsökkentő kezelésének megtervezése, annak érdekében, hogy a beteg biztonságos kezeléséhez és életminőségük javításához eljusson a kezelőorvos. Sajnos sok esetben a beteg nem tartja be az orvosi előírást, vagy elhagyja a gyógyszert, vagy megbeszélés nélkül öncélúan más, esetleg korábban alkalmazott vérnyomáscsökkentőkkel kombinálja vagy váltja fel. Az viszont nem köztudott, hogy a mind gyorsabb ütemben forgalomba kerülő új vérnyomáscsökkentő gyógyszerek kölcsönhatásainak száma szinte áttekinthetetlen. Ezen kölcsönhatások egyrészt közvetlen veszélyt jelentenek, másrészt a kezelés elégtelenségéhez vezethetnek. A lehetséges gyógyszer kölcsönhatások száma igen nagy, előfordulásuk mindennapos, jelentősen befolyásolhatják a beteg életminőségét. Bizonyos gyógyszer kombinációk alvászavart, végtag zsibbadást, szexuális disfunkciót, fáradékonyságot okoznak, rossz az általános közérzet, a hangulat, a koncentráló képesség. Az orvos tanácsának kikérésével szembetűnő javulást lehet elérni a magas vérnyomásos betegek életében mindössze azáltal, hogy 1-1 gyógyszert elhagy, vagy kicserél más gyógyszerre. A tartós kezelés sikerének egyik sarkalatos pontja a betegek részéről a gyógyszeres kezelés maradéktalan elfogadása. Az életminőség javulásának része lehet a testmozgás is. Tartós és rendszeres testmozgás mellett egyes betegek esetében esetleg el is kerülhető a gyógyszeres kezelés. Mindezekről a későbbiekben szólunk.

dr. Vida Mária
belgyógyász szakorvos

Hétköznapi hősök

Októberben megemlékeztünk a hősi halált halt testvéreinkről. November második a halottak napja. Ez késztetett arra, hogy megemlékezzem azokról a mohácsiakról, akik életük kockáztatásával városunkért, népünkért sokat tettek.

Elsőnek **Köveskuti János** és **Haraszti Lajos** emlékét idézem. A Mohács és Vidéke I. évf. 5. sz. 1945. július 29-i cikke említi hősies, emberséges, nemes, példamutató tettüket.

1944. november 20-án, a német óberkommandó Mohács város erőszakos polgári kiürítésekor, katonai paranccsal rendelte el, hogy a német katonaság a város elhagyásakor, a városi villanytelepet robbantsa fel. Ez katonai titok volt, de Köveskuti János és Haraszti Lajos a város villanytelepének két kiváló dolgozója tudomást szereztek erről. Meglesték a felrobbantást előkészítő katonákat. A gyújtózsinórt egy bokor tövében kettévágták. Az elvonuló katonaságot Köveskuti János még egy darabig bátran el is kísérte. Amikor azok már jó nagy távolságban voltak, visszatért és megbújva félúton, leste, vajon mit tesznek a katonák? Látta, hogy azok többször visszafordulnak és meg-megállva várják a begyújtott kanóc után a robbanást. Ez azonban nem következett be. Vissza már nem tértek és tovább vonultak. E két bátorlelkű hős jóvoltából a városi villanytelep épségben maradt.

Glauber Imre, városunk polgármestere, a város nehéz anyagi helyzete ellenére 500-500 pengő jutalmat és írásbeli elismerést adott át a két derék, bátorlelkű férfiúnak. A két nemeslelkű ember kérte a polgármestert, hogy 450-450 pengőt jutalomból küldjön a drávamenti lerombolt községek újjáépítésére és 50-50 pengőt egy szegény menekült asszony segélyezésére adjon át. Hozzáfűzték: „Mi csak a kötelességünket teljesítettük és e felajánlásunkkal akarjuk szolgálni a rászorultakat. Hiszen emberi kötelességünk segíteni a még szerencsétlenebbeken."

Milyen jól esik tudni azt, hogy városunkban is akadtak ilyen nemeslelkű, példamutató férfiak. E hétköznapi hősök megérdemlik, hogy emlékük ne merüljön feledésbe.

Kiss Béla

Baráti felhívás néhány tévedésre

Még a látszatát is el kívánom kerülni annak, a napjainkban — főleg — pártpolitikusainknál elterjedt szokásnak, hogy kioktató módon reagáljak képviselőtársam: Kunovszki István tanár úr, Mohácsi Hírlapban megjelent képviselői nyilatkozatára. Mindössze néhány tévedésre — vagy tévedésre okot adható megnyilatkozásra — szeretném felhívni figyelmét.

Bizonyára szórakozottságból mondhatta azt a kérdezőnek, hogy „a lehetőségeket a **kormány törvénykezési munkája** határozza meg", továbbá, hogy „...az **MDF törvénykezési munkája** lényegtelen dolgokra korlátozódik."

Bizonyos vagyok benne, hogy Képviselőtársam is tisztában van azzal, hogy a törvényeket nem a kormány és főleg nem az MDF hozza, hanem a hatpárti parlament, melyben az ellenzék is helyet foglal. (Az SZDSZ is.) Parlamentáris demokráciákban a lehetőségeket, a lényeges, vagy lényegtelen dolgokat a parlamenti képviselők összessége szavazza — vagy nem szavazza — meg.

Csak feltételezem: biztos arra gondolt, — de sajnálatos módon kimaradt nyilatkozatából a politikumban kevésbé jártas emberek részére az a magyarázat — hogy a koalíció — divatos műszóval: — „szavazógépe" teszi lehetővé, hogy az esetek túlnyomó többségében a kormánypártok szavazata elsöpri az ellenzék javaslatait.

Erre azt kell, hogy válaszoljam, hogy — sajnos, vagy nem sajnos — ez minden népképviseleti demokráciában így van, ahol a választásokon többséget szerzett az a párt, vagy pártszövetség, amely felhatalmazást nyert a kormányzásra. Hasonlóan ahhoz, amit Kunovszki képviselőtársam ír interjújában saját pártcsoportgyűléseikről: „Vannak olyan időszakok, amikor egységesen lép fel az SZDSZ képviselők csoportja, ilyenkor frakcióülés előzi meg a képviselőtestületit."

Mivel Mohácson az SZDSZ képviselők vannak túlsúlyban, a „szavazógép" — természetesen — az ő lehetőségeiket határozza meg a jelen választási ciklus alatt. Ezt a demokrácia játékszabályai szerint el kell ismerni. (Akár tetszik, akár nem.)

A Képviselő úr — bár jóhiszeműségét senkinek sincs jogában kétségbe vonni — téved, amikor azt állítja, hogy „az MDF könnyű álmot ígért..." Azt, Sütő András erdélyi író édesanyja ígérte fiának. (Lásd: Sütő A.: „Anyám könnyű álmot ígér" c. esszéregénye.)

Személyesen fültanúja voltam, amikor Antall József, az MDF elnöke, a párt 1990. évi nagygyűlésén így nyilatkozott: „Mint miniszterelnök, én sem mondhatok mást, mint amit Churchill mondott 1940. május 13-án az angol parlamentben: „Semmi mást nem ígérek, csak vért és gyötrelmet, könnyeket és verejtéket". És ezzel a társadalomra és a kormányra váró kín-keserves közeljövőt vázolta fel.

Végül: a Képviselő úr liberalizmusát látszik megkérdőjeleztetni nyilatkozatának azzal a kitételével, miszerint „...az erkölcsi nevelést külön tantárgyként nem **kell** bevezetni. S a hittan oktatást nem az iskolában **kell** végezni...".

Véleményem szerint — s ez a demokratikus szabad-elvűségből következik — e tárgykörben a **kell** szót csak az érintett gyermekek szüleinek — mint érdekeltnek — van jogában kimondani. Azoknak, akik gyermekük hitvallói és erkölcsi jövőjüket lelkiismereti kérdésnek tartják és biztosak abban, hogy e többletértékből eredően utódaik nagyobb hasznára lesznek embertársaiknak és a hazának, mintha ennek híjával lettek volna; vagy azoknak, akik materiális beállítottságúak, a lelki dolgokra nem fogékonyak, vagy éppen fel sem tudják mérni ennek jelentőségét. (Ez utóbbiban ludas az elmúlt éra.)

Ha ilyen felmérést tartana valaki, akkor a többség kimondhatja a „kell-nem kell" verdiktet.

Grain Ferenc

Mohácsi Hírlap
művészeti melléklet
1. szám

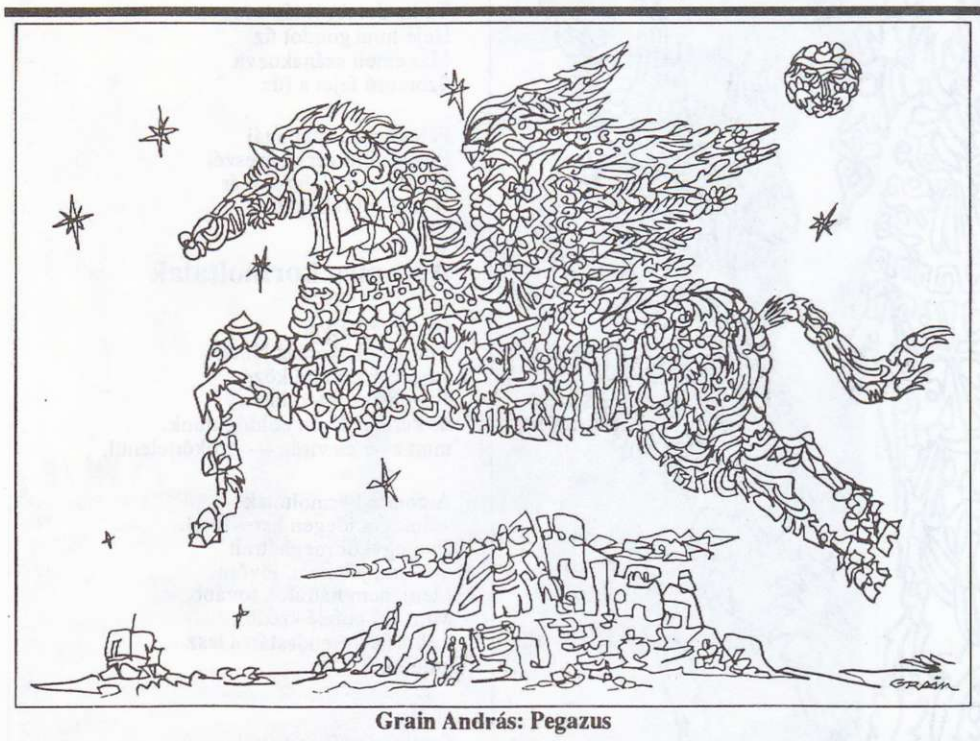

Grain András: Pegazus

Tisztelt Olvasó!

Ígéretünkhöz híven kísérletképpen Önök elé lépünk lapunk irodalmi-művészeti mellékletével. Tesszük ezt azért, mert városunkban és környékén számos alkotóművész él és dolgozik. Elsősorban nekik kívánunk publikálási lehetőséget biztosítani. Újságunk közéleti hírlap profilja és terjedelme nem teszi lehetővé a művészeti műfajok folyamatos bemutatását. Ígéretünk van a város önkormányzatától arra, hogy ha kísérletünk elnyeri az Önök tetszését, akkor a melléklet rendszeres megjelenéséhez anyagi támogatást nyújtanak.

Művészeti mellékletünk első mutatvány számában természetesen nem szerepelhet mindenki, de nem is küldött anyagot mindenki. Törekszünk rá, hogy városunk gazdag művészeti élete lapunkban is tükröződjön. Várjuk továbbra is írásaikat, rajzaikat, grafikáikat, fotóikat. És várjuk az olvasók visszajelzését.

Köveskut Péter
szerkesztőségvezető

Grain András:
Találkozásaim, barátságaim mesterekkel

Kassák Lajos: Mester, költő , képzőművész

Kassák Lajossal 1960-66 közötti években (Esztergom, Annavölgyi-Bányatelep, mohácsi tartózkodásom idején) találkoztam. Nem volt magárahagyatott, csupán elkeseredett az akkori művészeti szemlélet érvényesülése, betokozódása miatt. A középkorú költőnemzedékből gyakran felkereste őt Vidor Miklós és Nemes Nagy Ágnes, aki legtöbbször férjével: Lengyel Balázs esztétával kereste meg. Bejáratos volt nála Dévényi Iván művészeti író, aki ha tehette, segítségére volt Kassák Lajosnak, aki erről a Magvető Almanach 1966. évi 3. számában számol be.

Kassák Lajos higgadt, türelmes ember volt, noha panaszai voltak és okkal lehettek. Akkor, amikor külföldi elismeréseiről beszélt és a düsseldorfi dada-kiállításon (1959) szerepelt és 1960-ban Életmű-kiállítása nyílt Párizsban, az itthoni értetlenségről, begyöpösödöttségről — amit rátestáltak — korlátoltságtól tartott. Saját stílusában megrekedt alkotónak tartották. Érdeklődött affelől, hogy a fiatalok miként fogadják a hazai képzőművészeti állapotokat. Hivatkozott mozgalmi múltjára is, az akkori művészeti szemlélettel szemben, hisz a századelő modern törekvéseit a Tanácsköztársaság idején is fogadták. 1957-ben ugyan volt egy kiállítása a Csók-galériában, de utána a levegő körötte megcsontosodott. Jellemzően említette akkor nekem, hogy a képei zsürizésére megjelent három tagú stáb, képeit falnak befordítva, elismerés nélkül hagyta el műtermét, köszönés nélkül, s mire megfordult egy zsüritag sem volt szobájában. Araszolva kisomfordáltak.

Megnyugtatást adott számára költészete — mint mondta — innen az emeletről sok mindent lát. Érdekelték őt az utca emberei, a beérkező villamos, a madarak ablaka párkányán, a galambok, s a budai hegyeken tett sétái, melyek megnyugtatták. Verseimet meghallgatta, akkoriban nem mondott véleményt, ösztökélt, buzdított s csak a későbbiekben, levélben írt elismeréssel róluk. Azt hiszem, túlzottan nyomasztotta saját helyzete. A szobája falán lévő szögletes formákba foglalt színes kör-kompozíciói felől faggatott s néhány architektúráját mutatta. A színek önmaguk mélyebb tónusának értékeiben (körkompozíciók) vagy más színben jelentkeztek, ami számomra igen megejtő, elbűvölő hatást fejtett ki. Márpedig azok, bíráinak nem tetszettek, amit érthetetlennek tartott.

Szobája mellett egy kisebb műhelyterme volt, ahol képeit raktározta s ahova csak ritkán invitált be elkeseredése miatt, egy-egy képét mutatva. Egyébként negyedórákat is eltöltöttünk szótlan mágiában „szentélyében", s hagyta hogy itatódjak a látványban, s a kevés szóból is érthető baráti melegségében. Elfoglaltságára sosem hivatkozott, inkább marasztalt s megértő társként bizalmával megtisztelt.

A későbbiek folyamán a versírásban, hatására én is bizonyos változáson estem át.

Mohácsra való visszaköltözésem után (1964) levélváltásra került sor. 1965-ben (IV. 17-én) levélben válaszolt: „Lelkesült levelét megkaptam és köszönöm. Az ottani maradi sugalmazóira ne hallgasson. Ha elküldi verseit írok véleményt róluk s ha lehet segítségére leszek.

Szívélyesen üdvözöli
Kassák Lajos

1965 IV 17

Címem Budapest III Bécsi út 98

(folytatjuk)

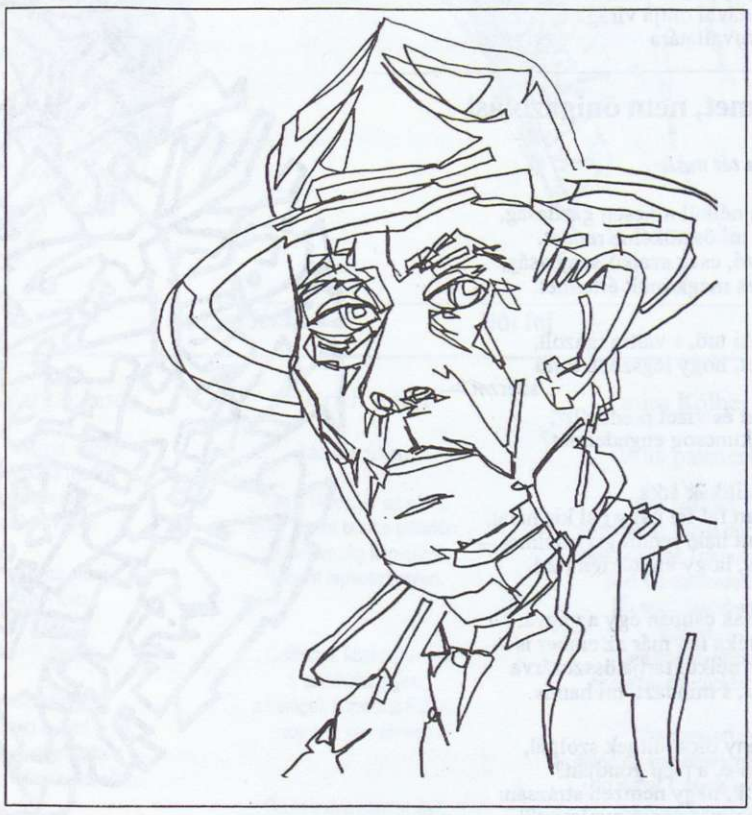

Grain András: Kassák

Grain András

A szem tükre

Euripidész: „Édes látni a fényt"

a szem
visszatükrözi a tárgyakat
a szem
világra lát
a szem
megtestesült csoda
a szemben
látszik a világ

a szem
az öröklét tükre
a szem
független létező
a szem
a lélek szülte vágy
ahány szem
annyi szép-színmező

a szín
tulajdonságot hordoz
a színekből
élet eredez
sosem semleges a szem
a mindig-egyenlő
bőrszín
nem határozza meg

„édes látni a fényt"
ha a föld
minden gyermeke egy
szépség és jóság tükre
vágy
mintázó
örök-üzenet

szobrász
és festő-remek e mű
a szem
metszett vagy kerek
a jóság szülte
formába azzá
a szem
élő lelkiismeret

Két vers, Fodor András barátom Kossuth-díjára

I.

Rangos tisztelet

Megkaptad Te
a legérdemesebbnek kijáró
rangos tiszteletet,
nincs agyafúrt ítész
aki vonakodna

Te, az új kobzosok
vájtfülű legjobbja —
húrodon új hittel
szól a dal

zengesd hangszered,
bontsd ki géniuszi szárnyad

II.

Beért idő

Mindennek eljő az ideje
a korszak ha beérik, —
a virág magba szökik,
a dió, burkába zárja
a termő életet

a héj, — mint meghasad —
új kezdetet jelez

termékenyülés, mi búcsúztatja
a vívódások nehéz évadát,
s ma garmadával ontja virágait
a friss szél fuvallatára

Értelmet, nem önigazolást

A Nép a tét ma!

Bár szellem nélkül nincsen gazdaság,
s gazdaság, mi ösztökélne rendet.
Ám a sok szó, csak szajkó-szajhaság,
légen szeldes megköpült értelmet:

Mit mindenki tud, s váltig igazolt,
— kérkedhet, hogy legszebb tollú
szerzet —
ki „bort ivott és vizet prédikált",
méltányára kuncsog engedelmet?

Politikus politikák átka,
hogy szákban fal fel nagy hal kis halat,
— s csobbant háló rendít gerjedelmet —
a nagy fogás, hogy víz tükrén riad.

Kufár gondnak csupán egy a vágya,
— mert portéka lett már az ember is —
hogy mérték nélkül tartja összezárva
mi jó, nemes, s mindazt, mi hamis.

S ha eredmény dicsőültnek szolgál,
számba veszi-é, a Nép gondjait?
S kik hivattok, nagy nemzeti strázsán:
mi váltja meg már vérző gyolcsait?!

E tér, hol népünk annyit hányatott,
érdemül-e igaz birtoklásra?
Mert burokhéjban jár mi szellemít,
s méltatlan még, Kolumbusz-tojásra.

Grain András: Sakáltánc

Máthé Balázs

(S egyszer csak...)

S egyszer csak eltörik az ember,
üvegszín-feje millióra rebben.
Tiéd vagyok, ó, halál, a jegyesed,
élni sok — s meghalni se kevesebb.

Rend

kik
megszülnek,
eltűrnek,
oktatnak,
becsapnak,
azt mondják,
igazság —

s ha
felkutatsz
egy új utat,
a rend majd
(még ez is)
helyrerak
téged is

Grain András: Körmotívum

Szűcs György

Ősz

A nap még festi a határt
Felszabadít nedveket
Parázsló nyár szedi jussát
Naptól éj lop perceket.

Dér koszorút sző a hajnal
Tócsák képe megfeszül
Kis pletykára csirke haddal
Pajta alá gerle ül.

Tarka dombról tántorogva
Heje-huja gondot űz.
Már emeli szánakozva
Szomorú fejét a fűz

Felvérezte testét a táj
Rozsdaálló vér szerteszét
Halotti torra készül már
A szakadt felleges ég.

Arcomra kormoltalak

Gyújts gyertyát
a mindenki keresztjénél,
s égess halottaid közé.
November másodikán
ne kérd az Urat, boldogulunk,
mint avar és virág — gyökértelenül.

Arcomra kormoltalak
számodra idegen keresztnél,
ahol egykor meghátrált
múltam, jelenem, jövőm.
Menj, nem hátrálok tovább.
Mint aki befelé szédül,
s életének csendestársa lesz
indulok...

Utóirat
Semmi csatában haltál —
nem gyászollak.
Lakni akartalak, s nem szomjadtól
részegen énekelni a nyomodban
sarjadó, szépülő éjszakákon.

Másodszor és azóta is

Anyám, már többször írtam.
Először 18 évvel ezelőtt:
Béke hamvaidra.
Másodszor és azóta is
a fel nem vállalt világról,
amelyben sem étkezés előtt,
sem étkezés után nem imádkoznak.
Igaz, hogy nem elvétve,
de én is csak virággal kezemben,
kisfiúsan előtted állva, lehajtott fejjel.

Feliratozott selyemszalagokra
szakad az idő,
gesztenyefák suttogó angyalokkal
közelednek
— lassan minden együtt,
hogy trágár szavaimat
ünneplőbe öltöztesd.
Anyám, anyag-magányodban
sötéttől sem rettegtél,
s most fénytesteden,
a súlyos csendruha, remeg.
Lehet, hogy véged van?,
s nem Te vagy
a Napba öltözött asszony, ki besétálsz
és kószálsz napjaimba? Éjszakáimon
nem Te kapaszkodsz fel álmaimhoz?
Ugye Te vagy, csak hallgatsz,
mert tudod,
hogy tűzbe borít, eléget a szó.
Te vagy, ki nem válaszolsz —
Te vagy
az egyirányból áradó, kizsarolt könyörület.

Szaloncukor virgáccsal

Gyerekek,
nem vagyok én
Mikulás, hogy
félretaposott-szagú lábbelikbe
— édesebbnél-díszesebb
ruhákban —
ajándékot lopjak.

Keresztrefeszítésre
várakozók közül,
Mikulás-napi reflex-szel
jöttem. Ajándékoknak
alig nevezhető
— kinek kicsi,
kinek nagy semmiséggel
békíteni
fegyverkező testetek, lelketek.

Hogy szaloncukorral,
virgáccsal és ne
fertőző sebekkel játszatok,
szögeitek helyét felszakítom:
vérezzétek be
a vicsorgó világot.
Kezeitek ne mossátok,
nyújtsátok.
Nyújtsátok, ha félni kezdtek
önmagatoktól. Nyújtsátok,
hogy minden magyarázatot
túlélhessetek
— Gyerekek.

Bosnyák Mihály Edward (tollrajz, 1981.)

Tizenkilenc mondat az írókról és az olvasókról, avagy pengeváltás egy művészetbölcseleti alaptézisről, esetleg vitairat

A következő történet lehet, hogy nem több puszta anekdótánál: Arany Jánossal esett meg, egy önképzőkör vendégeként. Lelkes ifjoncok és beérkezett költők, neves irodalomkutatók — köztük Gyulai Pál — vitatkoztak arról, hogy mit is akart *mondani* költőnk egyik versével. Egyikőjük felállt és nekikezdett: „Arany János mikor ezt írta, akkor arra gondolt..." s csak sorolta, sorolta. Mikor mondandója végére ért, Arany szerényen, ám roppant sommásan csak annyit mondott: „gondolta a fene!"

Légyen e kis morzsa elmélkedésünk alapja, mely arról hivatott szólani, milyen viszonyban állnak — s állnak-e egyáltalán — a művek szerzői és az olvasók, s van-e olyan közös találkozási felület, amely pontosan lefedi a két fél szándékát?

Induljunk ki talán abból, hogy az irodalmi mű olyasmi, ami — megírása után — önálló testként *létezik,* alkotójától függetlenül, olyanképpen, hogyha olvassuk vagy megszólaltatjuk, akkor az ránknyitja az ajtót, s szándéka szerint belénkrúg vagy megsímogat, s teszi ezt autonóm indivídumként, függetlenül az előadás módjától, a szerző szándékától, etc...

Heinrich Böll szerint a művészet egyik ismérve — három ilyen van — az, „hogy a művészet szabad!". A bölli gondolat továbbgondolásával juthatunk el a feltett kérdésünkre adandó — adható — válaszhoz: ezt az önmagától létező szabadságot ragadják meg az írók (alkotók) az olvasókkal, mint befogadókkal való viszonyuk alakításában, feltételezve azt, hogy a befogadó szabadsága is önmagától létező. S hogy egy extravagáns hasonlattal is alátámasszam állításomat: olyan ez, mint az ún. „lovagias ügy" — amely annál lovagiasabb, minél nagyobb ügy, s annál inkább ügy, minél inkább s jobban lovagias.

Visszatérve Böllhöz: mivel — a dialektika törvényei szerint — minden dolog összefügg minden dologgal, minden viszony minden viszonnyal, így az alkotók és befogadók szabadsága, egymáshoz való viszonyuk is kölcsönhatásban állnak egymással. Vagyis eljuthatunk akár arra a következtetésre is, hogy a művek csak akkor létezhetnek, élnek igazán, ha szabadság és szabadság egymásra találnak, s egymást felerősítik. (Talán ez a Hankiss-féle „komplex modell"?)

De vajon igaz-e ez így? Hívjuk segítségül a fizikát! Bizonyos kísérletező kedvű tudósok óta tudjuk, hogy a fény- és vízhullámok csak egy „szerencsés" találkozás esetén erősítik fel egymást, másfajta találkozások alkalmával gyengítik, sőt ki is olthatják önmagukat. S ez a törvény a művészetekre is igaz: csak „szerencsés" esetben „erősítik fel" egymást alkotók és befogadók, s ez az egybeesés csak akkor következik be, ha a két fél szabadságszintje megközelítően azonos. (Ha ez valami okból nem lenne így, akkor az alkotó feladata feltámasztani az olvasók szunnyadó *szabadságvágyát.* Ez a fogalom persze nem azonos a köznapi értelemben használt szabadságvággyal. (Erre feltétlenül szükség is van, mert különkülön a mű és az olvasó csak test *vagy* lélek, ám együtt test *és* lélek. S hogyha ezt az önmagától eredő szabadságszintet tovább mélyíti mindkét fél, egyre inkább egymásra találnak, s minden rezdülésre rezdüléssel felel a másik, s így — csak így — véglegesen kizárható — az általam csak „gondolta a fene"-szindrómának nevezett — baleset.

Hölgyeim és Uraim, az asszó részemről véget ért — akin sebet ejtettem, annak üzenem: elő azt a kardot, mert ugye nem igaz, „hogy rozsda marja, nem ragyog!"

Máthé Balázs
(másodközlés)

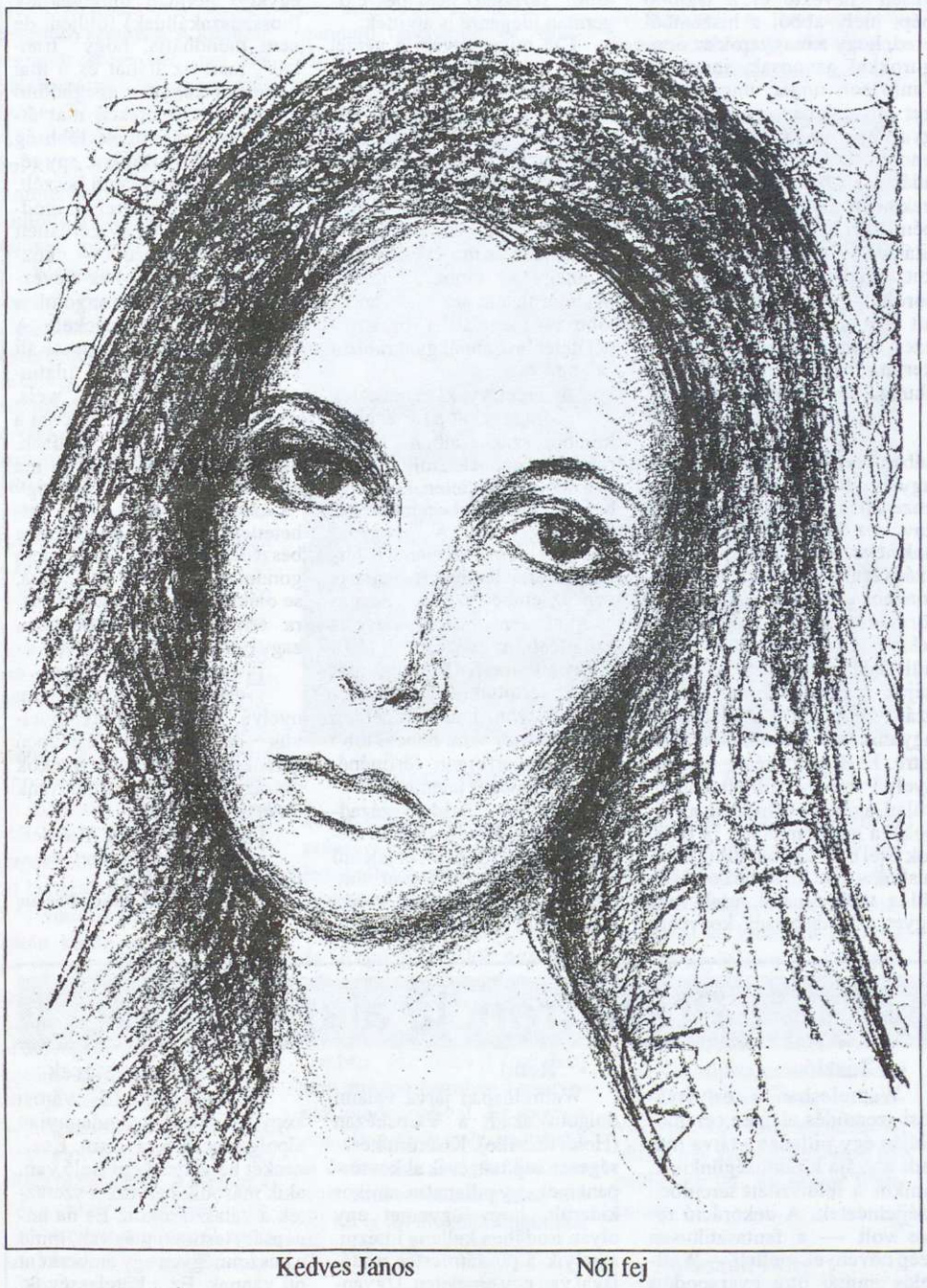

Kedves János Női fej

Interjú Marija Vargaj horvát költővel

Október 13-án, 17 órakor megtelt a Városi Könyvtár gyermekolvasója: fiatalok, tanárok, érdeklődők várták kíváncsian a Marija Vargajjal, a Pécsett élő horvát költőnővel való találkozást. A közönség elé lépése előtt tettem fel neki néhány kérdést, hogy ne csak az ottlévők, hanem az olvasók is megismerkedhessenek vele.

— Mondana valamit a kezdetekről?

— Horvátországban, Slavonski Brodban születtem, ezt a várost most teljesen szétlőtték a szerbek. Eszéken és Zágrábban végeztem tanulmányaimat, majd Újvidékről menekülnünk kellett a szüleimmel Tito partizánjai elől. Budapestig jutottunk, így Budán éltük át az ostromot, a németek és oroszok a szemünk előtt „ütötték" egymást. A háborúban elvesztettem szüleimet, férjemet és gyermekemet is. Lekerültem Pécsre. Itt élek — 1956 óta — második férjemmel.

— Mikor kezdett el írni, és miért a költészet vonzotta?

— Ennek a titkát nem tudom, de amikor összejönnek a gondolataim, mindjárt keresem hozzájuk a rímeket is. Azt hiszem, prózát nem is tudnék írni, számomra az sokkal nagyobb nehézséget jelentett, amikor próbálkoztam vele. Sajnos a múlt rezsimben sokáig hallgatnom kellett; akkor tanítóként dolgoztam, de az ÁVÓsok elcipeltek bennünket (10 tanártársammal együtt), és 4 évig börtönbe vetettek. Ma sem tudom, hogy miért. Pusztán azért, mert horvátok voltunk.

— Kérdésem az előző mondatából következik: milyen nemzetiségűnek tartja magát?

— Horvátnak.

— Verseit milyen nyelven írja?

— Főként horvátul, bár van egy-két fordításom is horvátról magyarra. A Budapesti Amatőr Költők „Kristály" nevű kiadója adott ki egy pár horvátról magyarra fordított versemet. De fordítottam franciáról is pl. Baudelaire-t, Apollinaire-t.

— Kik azok a költők, akik leginkább hatottak költészetére?

— Mindazok a költők, akiknek verseiben alapfogalmak a haza, a szabadság és az anya. Így József Attila, vagy Petőfi — imádom Petőfit, ő a kedvencem. Sok versét fordítottam horvátra.

— Önálló kötete jelent-e már meg?

— Nem, illetve amit most a kezemben tartok és szeretnék ma este bemutatni, címe: Plime i oseke (Apály és dagály). De ebben nincs benne az összes versem. 1947-től 1989-ig politikai okokból teljesen ki voltam zárva a nyilvánosság elől, úgyhogy csak fizikai munkát végezhettem. A mostani rendszerváltáskor rögtön felkerestek a horvát kisebbség vezetői, és kértek tőlem munkákat, amelyeket otthon tartogattam. Az ÁVÓsok a házkutatásaik során ugyan nagyon sokat elvittek, de így is elég sok maradt, kb. 500-600 vers. 1993-ban fogják kiadni a második kötetemet, már beadtam a kéziratokat.

— Nem veszélyes most színre lépni?

— Inkább örömöt jelent, hogy egy-két dolgot elmondhatok a nemzetemnek, és ők meg is hallgatják, érdekli őket. Meg kell mondanom, hogy a magyar lakosságot is érdeklik a verseim Pécsett. Itt megjelent néhány művem a „Naš ekran"-ban, a „Humánum"-ban, magyar fordításban. Az utóbbi folyóiratba nemrég beérkezett egy — 60 aláírást magábafoglaló — olvasói levél, melyben kérik verseim megjelenését továbbra is.

— Járt már hasonló bemutatkozó találkozón más városban is?

— Nem, ez az első alkalom. De ezután következik majd Kásád, Versend, Szemely, Pécs.

— A kinti horvátokkal milyen a kapcsolata, egyáltalán, lehet-e tartani velük a kapcsolatot?

— Sajnos nem. Az ő leveleiket megkapom, de fordítva nem. Verseket is próbáltam kiküldeni nekik, de nem kapták meg a csomagokat.

Mi viszont egy gyönyörű „csomagot" kaptunk a költőnőtől a „Plime i oseke" című kötetének formájában; köszönjük és jó egészséget, megfelelő táptalajt kívánunk további alkotásaihoz!

Antoni Andrea

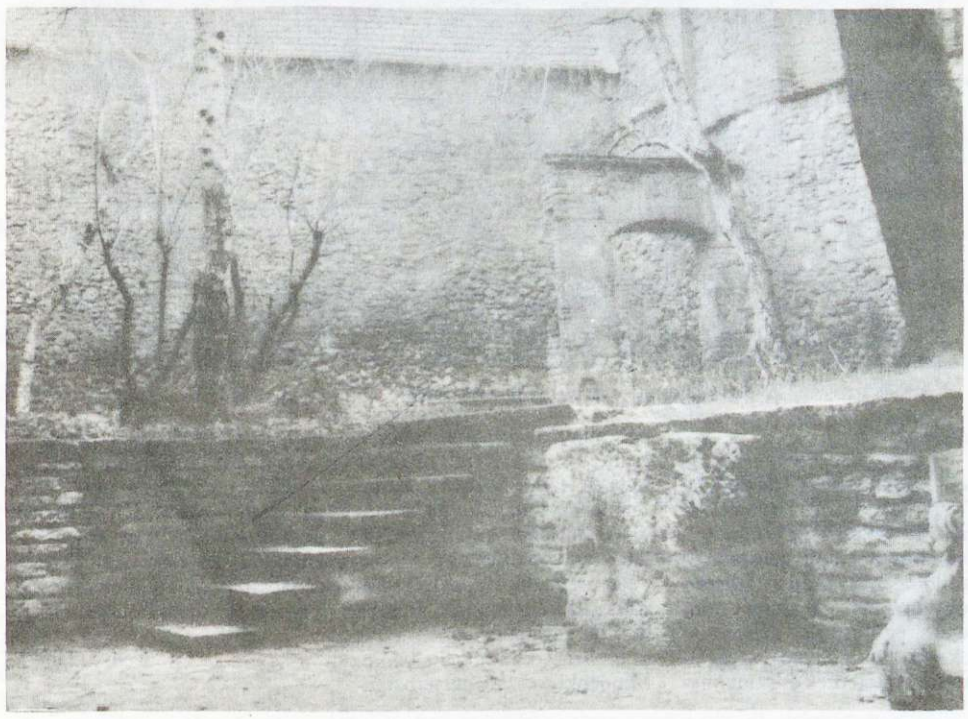

Hemrich Károly Belső udvar

Marija Vargaj:Jesen

Jesen je stigla, nečujna, vedra
U mreži magle. A puna njedra
Darova zrelih preda te meće,
Dok tu i tamo miriše cvijeće.

Sazrela kruška njiše na grani
A stara dunja mirisom mazi,
Kesten i orah u krilo pada
Krcata rodom jabuka mlada.

Nisi se džabe trudio bio
Na žarkom suncu znoj kad si lio,
U staru grudu sjemenje baco
Za teškim plugom revno koračao.

Kuća ti puna a čeljad sita
Pa ipak čuje što jesen pita?
Jesi li obro grožđa dozrela
Ima li vina bijela, rumena?

Gasi li žeđ krijepi li tijelo
Ima l' u njemu pjesme za prelo?
Hoće li ga dosta dostati
Dok do godine opet se vrati?

Heirich Anna

Jár az álom

Ólom lábon jár az álom,
még fátylat bont a pilládon.
Álomország kapujába
libbent lepkeszárnyon.

Csillagok közt suhanok
a teliholdas égen,
s lenézek a messzi Földre,
vajon ki van ébren?

Bodri kutya nagyot ásít,
a Cirmos dorombol,
Oszkár a szamár is alszik,
Rófike meg horkol.

Egyedül én vagyok ébren,
repülök a Holdra.
Nem is jövök előbb vissza,
mint majd virradatra.

Laura Kolbach

Was passiert

Was passiert,
wenn eines Tages der Wind
deine handvoll Träume nimmt
und sie davonweht?
Du wirst dastehen,
warten
und hoffen, dass
er sie bald zurückbringt.

Was passiert,
wenn du vergeblich wartest,
und deine Träume kehren
nimmer zurück?
Du wirst dastehen,
weinen
und dir wünschen,
du hättest nie geträumt.

A művészeti melléklet
munkatársa: **Grain András**
számítógépes szerkesztés:
Tot Tivadar

Nyelvek III.

Német (Miért?)

Magyarul "német"-nek nevezzük a deutsch nyelvet és népet. E szó szláv eredetű: a "nemec" jelentése "idegen", és egyes nyelvészek szerint a "néma, beszélni nem tudó" jelentésű melléknév, az ősszláv "nemj" származéka. A magyarság még akkor vette át a szót egy be nem határolható szláv törzstől, amikor még nem volt "c" hangja a magyarnak, ezért a "t" helyettesíti.

Vannak nyelvészek, akik szerint a "nem" és a "nemec" hasonlósága véletlen, nem függenek össze egymással, s az utóbbi egy olyan kelta törzs neve, amely a szlávok szomszédságában élt, mikor maguk is még viszonylag kis területen tanyáztak valahol a Balti-tenger partján. E törzs neve a szlávoknál "nem szláv, idegen" jelentésűvé vált.

Kelta törzsi név lenne a germánok, illetve a németek elnevezése? Bármily meglepőnek tűnhet is, bizony előfordulhat, és ennek két oka is lehet.

Sok népnek van "téves" neve. Hogy ne menjek messzire, a magyarokat is "tévesen" nevezte el a legtöbb nép, mely abból a hiszemből ered, hogy a magyarok az onogurokkal azonosak, innen az "un(u)gor, ungár, unger, venger stb. népnév, pedig a magyarság csak egy része volt az onogur törzsszövetségnek. Ráadásul a középkorban hunoknak neveztés Attila egykori népén kívül az avarokat, a heftalitákat és általában a turk népeket, akikhez a magyarokat is sorolták (pl. a vezető réteg miatt nem is teljesen jogtalanul), ezért egyes nyelvekben egy "h" került a korábbi megjelölés elé (hungarian, hongrois stb).

A másik valószínűsítő ok a német nép keletkezésében keresendő. Nem véletlen ugyanis, hogy a németség elnevezésében is eléggé nagy a zűrzavar: a franciák "allemand"-nak nevezik a németet — szomszédságukban ugyanis az alemannok éltek, egy igen jelentős törzs, az elzászi és svájci németek elődei. A németek neve finnül "saksaa" (szakszá) — hozzájuk legközelebb ugyanis a szász törzs lakott. A németség ugyanis számos törzsből jött létre. Ezek nagy része germán nyelvű volt: az említetteken kívül pl. a szvébek (utódaik a svábok), a markomannok (a bajorok ősei), a frankok, jütök, cheruskok — de hadd ne soroljam föl a több tucatot, csak még egyet az érdekesség kedvéért: az angolok. Ezek nem azonosak a mai angolokkal, bár van közük hozzá: a mai Németország legészakibb részén és a mai Dánia déli és nyugati részén élt ez a törzs, majd egy részük a szászok egy részével áthajózott a kelták (pl. britek) lakta szigetre, belőlük jöttek létre az angolszászok, akik az évszázadok során összekeveredtek az őslakos kelta törzsekkel és a későbbi hódítókkal, a germán eredetű normannok azon részével, akik korábban egy kelták lakta félszigetet, a mai Normandiát már meghódítva "elfranciásodtak" — valahogy így formálódtak a mai angolok. (Mi minden keveredett itt már össze!)

Az egykori Germánia területén is tehát számtalan törzsből gyűródott össze egy nép, a későbbi német, és e törzsek egészen szép hányada nem volt germán, hanem kelta — ezek is benne vannak a mai németségben, így az a törzs is, amelynek nevét a szlávok átvették "idegen" értelemben, és használták akkor is, amikor ezek a "nemecek" már elgermánosodtak, sőt, az elnevezést a többi "(szlávul) nem beszélő" germán idegenre is átvitték.

De miért nevezi a német nép önmagát és nyelvét "deutsch"-nak. Azt a nyelvet, amely ma is rendkívül erős nyelvjárási tagoltságában többek között egykori forrásait őrzi, a sok-sok germán törzsi nyelvet, amelyek közt azonban "deutsch" nem volt. (Kiejtése kb. "dajcs", és minél északabbra megy az ember a német nyelvterületen, az "a" annál többször megy át "o"-ba, s minél délebbre, annál gyakrabban "á"-ba.)

A népek gyakran nevezték önmagukat a történelem korábbi szakaszaiban "embereknek", "népnek", míg másokra a néma, nyelvtelen, nem-ember stb., gyakran becsmérlő neveket aggatták. A "magyar" (mogyer) szó "-er" eleme is férfit, embert jelenthetett, benne is van az ember szóban. A már említett alemann törzs neve is azt jelenti, hogy "minden férfi, minden ember". (Mármint akit annak tartottak! Olyan vélemény is van, hogy eredetileg nem törzsnév volt, hanem több törzs fegyverforgató férfinépének összességét jelentette.)

Nos, kb. 13-14 évszázaddal ezelőtt a germán törzsi nyelveken a "nép"-et jelentő szó kb. így hangzott: diut, tiut, teut, diot, thiud stb. És ha valaki nem latinul beszélt, hanem úgy, ahogy "a nép", akkor "népiül", azaz "diutisk" szólt. Ezt a szót először valószínűleg a romanizált és a germán népek határvidékén használták, de hamar elterjedt, és minden germán törzsi nyelvre értették. Különös fintora a történelemnek, hogy amikor először írják le latinul 786-ban Ostia püspökének a pápához küldött levelében, akkor a "theodiscus" szóval az angolszászokat, a mai angolok őseit jelölik, nem a németekét.

Ugyanabban az évben a határozatokat a birodalomban már latinul ÉS "theodisk" olvassák föl, hogy "mindenki megértse". Ha fölolvastak, akkor nyilván írtak is "theodul". Írtak, de ne gondoljunk valami egységes ónémet nyelvhasználatra: mindenki úgy írt, ahogy beszélt, bár kialakult egy frank "jogi nyelv" (Rechtssprache), amelyet a 788-as birodalmi gyűlésen már használtak, és amely igen elterjedtté vált.

Mikor pedig Nagy Károly 801-ben "fönntartja magának a jogot", hogy lombard földön is "teodisce" beszéljen, saját frank törzsi nyelvét akarja használni a már romanizált egykori germán longobardok (hosszúszakállúak) földjén, de nem mondhatja, hogy "frankul", mert az Itáliát és a mai Franciaországot meghódító frankjai e területeken már átvették a meghódított többség nyelvét, azaz a frankok egy része már nem germánul beszélt, hanem a latin valamelyik utódnyelvén. E — leegyszerűsített latinból származó — köznyelv(ek)et "vels"-nek nevezték a germánok (az angolok a keltát is, pl. a velsziekét). A teodisk tehát itt a welsszel áll szemben, a germán az újlatinnal. S az egykori "wels, walh(isk), wals" mai rokonai a "vallon, vlasz, olasz, wallach, vlach, oláh" szavak, és ha ma egy német azt mondja, hogy "KauderWELSCH", akkor érthetetlen, zagyva, összevissza beszédet ért rajta, már nem gondol se franciára, se olaszra, se oláhra, amelyek ősei számára természetesen érthetetlen, zagyya nyelvek voltak valaha.

És egy további fintora a történelemnek: az újlatin nyelvű franciák népük, nyelvük és országuk nevében (Frankia, Frankreich = frankok országa) a germán-német frank törzs nevét őrzik...

De mára elég is e "Kauderwelsch"-ből, mert belefájdul az ember feje!

Kolbach Ferenc

Prézli francia alapon

• Zászló

Wattrelosban a testvérvárosi szerződés aláírási ceremóniáján egy pillanatra tátva maradt a szája küldöttségünknek, amikor a feldíszített teremben széjjelnéztek. A dekoráció része volt — a fantasztikusan szép növények mellett — Wattrelos immár ötre gyarapodott testvérvárosainak címere is. Most tudták meg igazán, hogy milyen szép is a mohácsi címer. A franciák ugyanis csodálatos ezüst-arany szálakkal szőtthímzett zászlót csináltattak tiszteletünkre. Bizony a miénk — az az egy a városházán — messze elmarad attól. Talán kérnünk kéne tőlük?

• Rend

Wattrelosban járva valami dolgom akadt a Városházán (Hotel de ville). Kísérőm készségesen segített, csak akkor torpant meg egy pillanatra, amikor kiderült, hogy ügyemet egy olyan irodában kellene intézni, amelyik a polgármester irodájával van egy emeleten. Ugyanis oda nem lehet engedély nélkül felmenni, és a megfelelő kód nélkül a lift sem áll meg. Persze kaptunk engedélyt, de azért eszembe jutott a mi kis átjáró-városházunk és a polgármesteri iroda előtt állandóan álldogálók csoportja. Pedig Franciaországban kicsit régebb óta demokrácia van.

• Alpolgármesterek

Wattrelosnak 12 városi képviselője van, s mindannyian alpolgármesteri rangban. És tizenkét helyettes képviselő van, akik második helyezést szereztek a választásokon. És ha ünnepség, testületi ülés van, mind a huszonnégyen egy emberként ott vannak. Ez a kötelességük, mit ne mondjak megtiszteltetésnek veszik. És amikor bejön a polgármester, ott az emberek felállnak, maguktól, tiszteletből. Mi is felálltunk, pedig nem szólt senki. Faugaret úr több, mint 20 éve polgármestere Wattrelosnak.

Kápé

Új utcaneveink

Dr. Horváth Kázmér

(Régi Felszabadulás lkt. 1-9-ig és 18-22-ig)

Született Kátoly községben, iskoláit Pécsett végezte, ahol a „Pécsi Est" című lap szerkesztője volt. Az I. világháborúban számos kitüntetetést kapott. 1924-től mohácsi városi aljegyző, városi rangra emelte Mohácsot. Voltak tervei és azokat meg is valósította. 1928-ban szervezte és rendezte a 400 éves csataévforduló ünnepségét és kiállítást fényes erkölcsi és anyagi sikerrel. Fáradhatatlun dolgozott és munkásságával megteremtette a csataemléktemplom és a múzeum-egylet anyagi alapját. A járási vitézek hadnagya, ő létesítette a Hősök ligetét. 1938 után Szamosújvár polgármestere. Neje — Vida Ilona, apja Kátolyban volt tanító. 1941-ben Újvidék helyettes polgármestere. 1945 után pécsi városi tanácsos, majd nyugdíjba vonulása után könyvelőként dolgozik.

SZÉ

Wattrelosban jártunk

Eurozóna

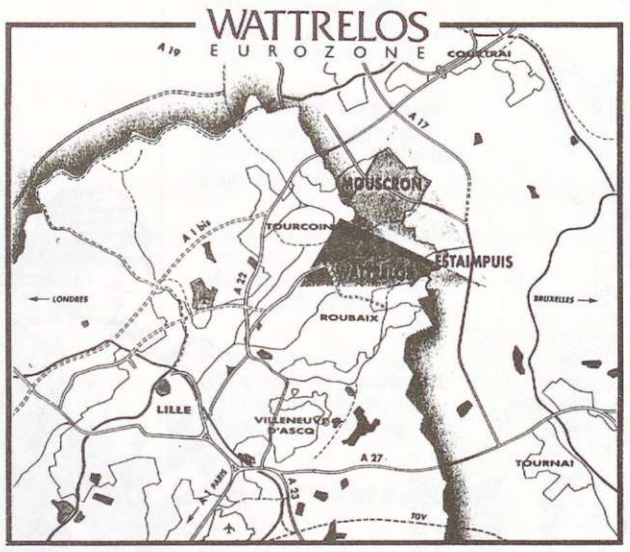

L'EUROPE EN METROPOLE NORD EST UNE REALITE VIVANTE

L'Europe des entreprises, des marchés et des hommes existe déjà.

A mi értelmezésünk szerint a határ elválaszt (lásd elhatárol szavunk), a lehetséges másik értelmezés **összekapcsol, összeilleszt.** Azonos nyelvűek összekapcsolása értelmes, érdemes — különböző nyelvűeké érdekes.

Faugaret úr, Wattrelos polgármestere szerint a francia sokat tud, sőt mindent tud, de érdemes tanulnia, másokat megismernie. Ami érdekes, az hasznos is. Földünk a javait gazdagon, de differenciáltan osztogatja különböző embereinek, de akinek soványan jutott, az is örömet okozhat a tehetősnek ajándékaival, bemutatóival. Ha megismerem megértem, ha megértem, megszerezhetem...

Agglomeráció: összeépült településhalmaz közös szociális, kultúrális és kommunális létesítményekkel, közigazgatással, rendőrséggel és tűzoltósággal. A 20 Moháccsal azonos területű és létszámú közösség átnyúlik a határon. A határ lehet utca felezővonalán is, balra belga, jobbra francia. Itt „B" a kocsikon, ott „F". Itt belga módon készített marhasült francia vörösborral, ott franciasaláta belga sörrel. Itt belga reklám, belga történelem, ott francia hagyomány. Kicsi és nagy is hatalmas, csak másképp. A különbözőségek teszik teljessé, tökéletessé a tájat. A tájegység neve **Eurozóna**. Akár a hibrid, nagyobb termést ad, mint szelektív társa.

Eurozónán „kívül esik", de vele ugyancsak összeépült pl. Tourcoing (ejtsd: Turkoá) városa. Itt laktunk egy Fimotelben. Fimotel egy nemzetközi szállodalánc. Biztos lehetsz, hogy épületei, emblémái mindenütt egyformák, kényelmesek és luxus-igényűek, szolgáltatásai egyszerűek és színvonalasak. Biztos lehetsz, hogy dolgozói és lakói életkoruktól függetlenül fiatalok, vagyis befogadó, érdeklődő típusúak.

Tourcoing városán keresztül túlmenve is eljuthatsz egy Párizsi autópályára Wattrelosból jövet. Pl. úgy is, hogy az útkereszteződés előtt beletévedsz egy kis aluljáróba. A város közepéből a gyorsítósávon pervezít, ha ideje van rád. (Ráérő, sétáló ember nincs.) Beszéd, gesztikuláció, rajz, irányjelzés után higgadtan és okosan újra eltévedsz. Nem tudod, hogy ott vagy, de ez Tourcoing főtere. Egy templom, ami a Mátyás templom és a Notre Dame keveréke (csak ezeknél előbb épülhetett), vele szemben egy másik katedrális, szökőkút, nappali világítás, utcadíszek a levegőben, kiszűrődő zenék. — Buta vagy, és innen is „haza" akarsz találni. Kicsit megnéznek, amikor Tourcoing után érdeklődsz. Valaki beugrik kocsijába barátnőjével és átvezet a szomszéd utcai Fimotel elé...

Kedves János

Wattrelos főutcája **Fotó: Vetró**

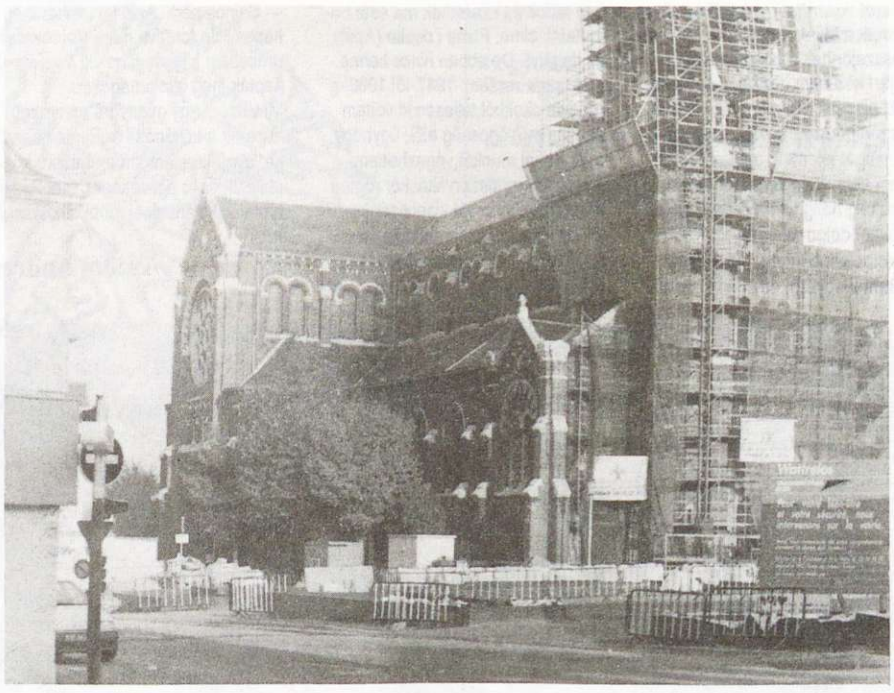

A wattrelosi templom tatarozás alatt **Fotó: Vetró**

Jumelage — Partnerkapcsolat — Partnerschaft

Úton Európába

Mohácsiak Wattrelosban

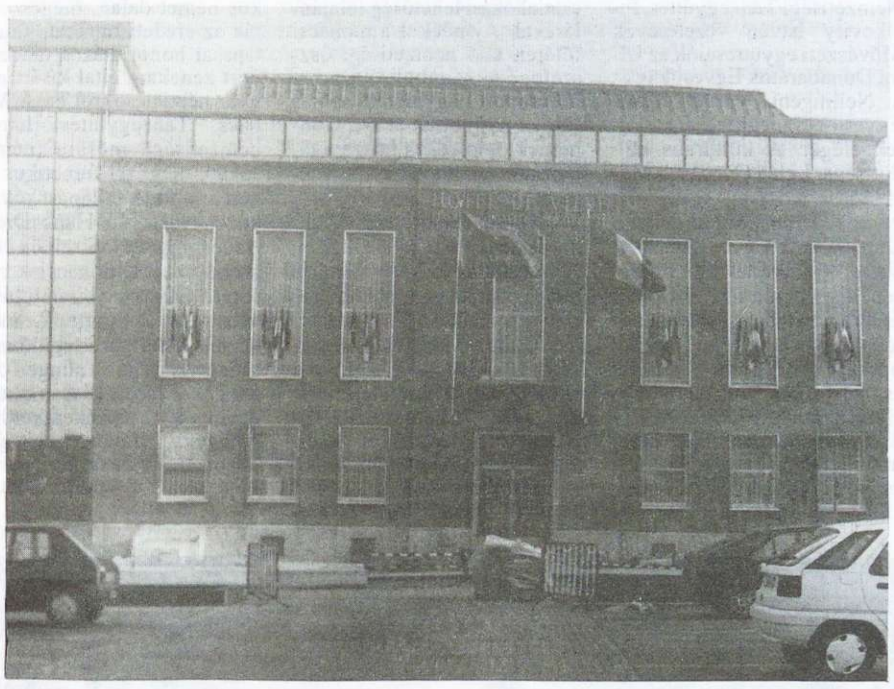

A wattrelosi városháza Fotó: Vetró

A XXIII. Wattrelosi nemzetközi kiállítás és vásár

Nagy sikert aratott a mohácsi stand és a cigányzenekar

Október végétől sűrűn előforduló szavak Wattrelosban a Hongrie, hongroise, Mohács. Még a hivatalos szerződés megkötése előtt megkezdődött a mohácsiak vendégeskedése a francia testvérvárosunkban. Október 24-én magyar vacsoraestet rendeztek, ahol Mórócz Péter főztjét kóstolhatták meg az ínyencek, 25-én Kovács József cigányzenekarának tapsolhatott a közönség. Október 27-én indult ki a „második hullám", a mohácsi kiállítócsapat: Antal Zoltán maszkfaragó, Kedves János és Mórócz Sándor városvédők, Reininger László és Simonkovics Béla fazekasok és Köveskuti Péter kiállításrendező. A csapat és a kiállítási anyag két gépkocsival utazott, a tűzoltóság Ford mikrobuszával Vetro Zoltán parancsnoksága alatt és Szabó László vállalkozó Audijával. A nagy menetelés kerek egy napig tartott megállás nélkül. A belgiumi Monsba elénk jött Tóth Mihály, s az ő vezetésével találtunk el Wattrelosba, ami, mint utólag kiderült, nem is olyan egyszerű dolog. Ugyanis itt a belga-francia határon 6-7 város úgy össze van épülve, mint nálunk a Balaton déli partja. Építészetileg eléggé egyformák, az emberek egy nyelvet beszélnek, az egyik utca ez a város, a másik utca már egy másik. Az utca egyik fele Belgium, a másik Franciaország. Ja, és hogy még nehezebb legyen, egyszerűen nincsenek határok. Itt egy háromszögben megvalósították a közös Európát, ezt a területet hívják Eurozonának. (Lásd a térképet!) Nos, Wattrelosban csatlakozott hozzánk másik magyar származású kísérőnk, Kutlik Sándor, aki az ottani Kossuth Egyesület elnöke és a városháza dolgozójaként a mohácsi kapcsolat referense. A társaságot a Tourcoing nevű szomszéd város Fimotel szállodájában szállásolták el. Innen jártunk át nap mint nap Wattrelosba, a kiállítás színhelyére. Ezt a kiállítást — Fête Commerciale Wattrelos — 23. alkalommal rendezték meg idén. Tulajdonképpen ez egy kereskedelmi, ipari, idegenforgalmi seregszemle, olyan mint a BNV kicsiben. Fő helyszíne a Roger Salengro Sportcsarnok (6-7 ilyen van a városban, mi háromban jártunk), de körülötte a parkban szabadtéren is voltak kiállítók, standok, mutatványosok s pár méterre egy másik kultúrális központ volt a műsorok és az étkezések helyszíne, szuper színpaddal, hangosítással. A Fête Commerciale-t idén először rendezték meg Wattrelos testvérvárosainak részvételével. Külön területet, standot biztosítottak Eschweiler (Németország), Guarda (Portugália), Köthen (volt NDK), Mohács valamint az Eurozonán belüli Estampuis és Mouscron (Belgium) számára. A kiállítás megrendezésére két nap állt rendelkezésre. A megnyitót október 30-án, 18 órakor a városháza dísztermében tartották, ahol Regis Salembier úr, a Fête Commercial igazgatója köszöntötte a vendégeket és a kiállítókat, majd Alain Faugaret úr, Wattrelos polgármestere mondott beszédet. Ezután a polgármester és kísérete és a népes vendégsereg végigjárta a standokat. A mohácsiak kellemes meglepetéssel szolgáltak, Kovács József cigányzenekara tüzes mohácsi muzsikával fogadta a rangos vendégeket. Faugaret urat sorban köszöntötték a mohácsi kiállítás alkotói és rendezői és jellegzetes mohácsi ajándékokat adtak át. Ezt követően a szomszédos teremben koktélt adtak a kiállítók részére, ahol a műsorban egy kiválló jazz zenekar mellet fellépett a mohácsi zenekar is nagy sikerrel. A következő három napon folyamatosan a kiállításon töltöttük el időnket reggel 9-től este 9-ig, vittünk egy korongot, amelyen felváltva tartott bemutatót Reininger László és Simonkovics Béla, Antal Zoltán külön asztalon busóálarc faragásból tartott különórát, Kedves János és Mórócz Sándor tolmácsaink segítségével bélyegekről, érmékről, a vizimolnárságról, a vizimalmokról, régi képeslapokról, ex librisekről tartott ismertetőt. A jó hangulatot Kovács József zenekara biztosította. A legmagasabbra akkor emelkedett a hangulat, amikor a portugál zenekarral összeállva húzták a talpalávalót, hát volt tánc! A többi testvérvárosok is tartottak bemutatókat: a guardiak faragója gyökerekből faragott állatfigurákat, az eschweileri mester széket font be, a kötheniek ólomkatonákat öntöttek. Hamar barátság szövődött a mohácsiak és Wattrelos többi testvérvárosának küldöttségei között és persze a belgákkal is. Külön programokat is szerveztek nekünk francia barátaink, egy-egy délután kirándultunk Lillebe, Észak-Franciaország fővárosába, illetve Mouscronba egy közeli belga városba. Mivel elfoglaltságunk igen nagy volt, gondoskodtak arról, hogy legalább ebédidőben különböző bemutatókkal szórakoztassanak bennünket. Így láthattunk standard táncbemutatót, folklór műsort a portugálokkal élvezhettük a Kötheni kislányok közös énekét, láthattuk a helyi szépségverseny legesélyesebbjeit, hallgathattunk kiváló jazz zenekart. A mohácsi kiállítás és a cigányzenekar, a fazekas és faragó bemutatók osztatlan sikert arattak. A régió vezető napilapja a Nord Eclair a kiállítás ideje alatt nagy terjedelemben, sok fotóval foglalkozott minden számban a magyarok produkcióival. És nagyon sok látogatónk volt, magyarok is és franciák, belgák. Sokszor volt a mi standunk a központ. És mi is jól éreztük magunkat, fárasztó volt, de megérte.

XXIII° FÊTE COMMERCIALE 92 WATTRELOS du 30 octobre au 2 novembre

Köszönet illeti mindenekelőtt az éjjel-nappal velünk lévő Kutlik Sándort és Tóth Mihályt, valamint feleségét. A kiállításon készségesen állt rendelkezésünkre mindenben Regis Salembier. Wattrelosi teljes programunk zökkenőmentes lebonyolításáért Didier Casaert osztályvezető urat illeti köszönet. Sokat volt velünk és szívvel-lélekkel a testvérvárosi kapcsolatok ápolásáért dolgozik Roland Duflot képviselő úr.

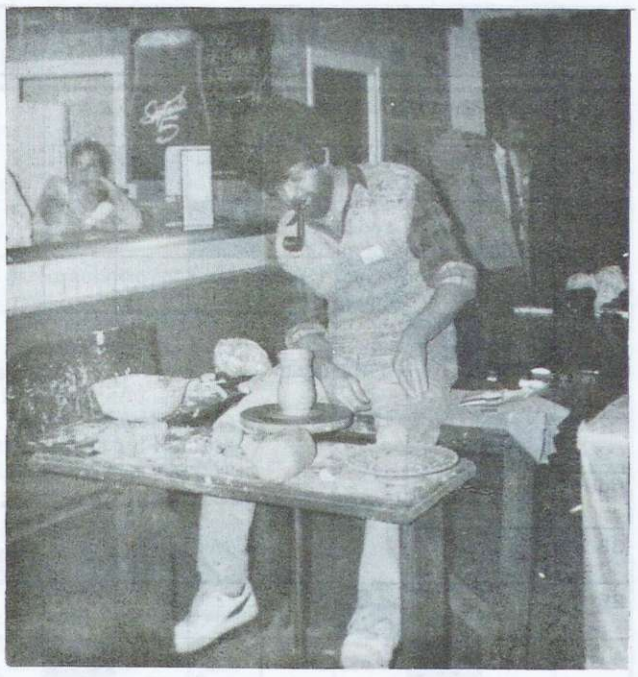

A fazekas bemutató Fotó: Mórócz

A mohácsi kiállítás részlete Fotó: Mórócz

És aki a háttérből mozgatta az eseményeket, aki a legkülönlegesebb kívánságainkat is teljesítette és nagyon szereti a magyarokat és kitűnően pozanozik (az egyik vacsoránál bemutatta cigányzenekarunk kíséretével — micsoda formáció!), az Émile Delbroeck úr, a Wattrelosi Városháza protokoll főnöke. És mindenki nagyon kedves volt, köszönet azoknak is, akiket név szerint most nem sorolhatunk fel. Au revoir Wattrelos!

Köveskuti Péter

Dokumentációk Mohácsról

Van egy fénykép a Nord Eclair című lapban, ahol a polgármester busóálarcot tart, amit ajándékba kapott tőlünk, mellette küldöttségünk tagjai állnak, a kép hátterében a paravánon tablók. A tablók telis-tele aggatva magyar illetve mohácsi témájú dokumentumokkal, művészi produktumokkal. Ex librisek Szökőcs Béla gyűjteményéből, kisgrafikák, bélyegek, fényképek. Témái Mohács, a Duna, a hajók, a történelem, a busójárás. A témák megjelenítése nemzetközi nyelven történt, művészi és tudományos nyelven. Ezen utóbbival kapcsolatban a filatélia tudományáról, annak nemzetköziségéről két példát említenék. Egyik, amikor a polgármester részére elvittük ajándékainkat, egy bélyegalbumot is átnyújtottunk azzal az ajánlással, hogy — mint köztudottan bélyeggyűjtő — válogasson belőle. „Csak karácsonykor lesz alkalmam átnézni" — szólt. A Szenteste és az ünnepek emelkedett hangulata bélyegekkel. Értem! — mondtam, és szavait figyeltem. Monsieur Faugaret sokat tud országunkról, megyénkről, Mohácsról. Az események, történések, évszámok neki, a franciának többet is mondanak: európai szemmel, európai értékelési módszerrel vizsgálódik. Ítéletei — a miénkhez hasonlóan elfogultak — de hitelesebbek. A II. Mohácsi Csatát meghökkentő módon és helyen hozta elő példának, — hogy azután elindulhatott valami nálunk, elindulhatott valami Európában. A korabeli nemzetközi hadászati, stratégiai és technikai fejlettség számára természetes, számunkra feldolgozandó felismerés. (Mi esetleg kiállításon találkozunk szembe történelmünkkel, ők vele élnek.) Másik példa a helybéli bélyeggyűjtő kör titkárának többszöri megjelenése, árgus szemmel történő vizsgálódása. Busómaszk-bélyegsorozatunk borítékos, elsőnapi bélyegzésű változatát kereste, kérte számon tőlem. — Amilyen sikeres volt népművészeti fazekas bemutatónk, annyira a busómaszkok révén a busójárás hagyománya, a bélyegekkel hitelesített farsangi képsorok a szakemberek részére triviálisan előadták és bizonyították az ország figyelmét, a város fanatizmusát és a lakosság szenvedélyes átélését hagyományaink fenntartásában. Európai rangú eseményekről szóló dokumentumok kerültek ott falra, jóleső érzés volt e rangot pár napig átérezni. Mórócz Sándor kollégám fotógyűjteménye, a vizi-molnársággal kapcsolatos modell és írásos emléktárgyai — szinte kegytárgyként őrizve és bemutatva sokakból őszinte csodálatot váltottak ki. Nem egy látogató órákig tartó beszélgetésbe kezdett segítő tolmácsunkkal Skultéti Feri bácsival, a helybéli Kossuth-klub oszlopos tagjával Magyarországról,, a magyar történelemről. ...Égtünk, restelkedtünk, hogy Mohácsról, Mohács történelméről szinte semmilyen írásos-képes szóróanyaggal nem rendelkeztünk — nemhogy francia — még magyar nyelven sem...

A mellettünk lévő standon álló belga hölgy bezzeg mázsa számra osztogatta város-ismertetőjét...

Kedves János

A Bartók Béla Művelődési Központ programjai

• **Moziműsor (Kossuth Filmszínház)**

20-22. **A szerető** (színes francia-angol)

R.: Jean-Jacques Amaud; Fsz.: Jane March, Tony Leung; T.: Egy kompon, útban Saigon felé találkozik a tizenöt és fél éves európai szegény kamaszlány és a dúsgazdag, fiatal kínai férfi. Kettejük mindenek előtt titkolt, szenvedélyes szerelmének története a film, háttérben a 20-as évek végének Francia Indokínájával.

23-25. **Stone cold** (színes amerikai akciófilm)

R.: Craig R. Baxley; Fsz.: Brian Bosworth

27-29. **Egyedülálló nő megosztaná...** (színes amerikai)

R.: Barbet Schroeder; Fsz.: Bridget Fonda, Jennifer Jason Leigh; T.: A film J. Lutz hasonló című bestselleréből készült. Mesteri thriller Alierről, a csinos, határozott programozólányról, aki barátja félrelépésén feldühödve elhatározza, hogy lakótársnőt fogad lakásába.

30-03. **Jöttem, láttam, beköltöztem** (színes, mb. amerikai filmvígjáték)

R.: Frank Oz; Fsz.: Steve Martin, Goldie Hawn

A **Kossuth Filmszínházban**

26-án 19 órakor ***Volt egyszer egy fesztivál***

Fellépnek: Koós János, Kovács Kati, Aradszki László, Harangozó Teri, Poór Péter, Dékány Sarolta

Konferál: Harmath Andrea; Kísér: Auth Ede, Koncz Tibor, Kertész Gyula; Belépő: 250 Ft.

• **A Kossuth filmszínház emeletén**

24-én 17 órakor a Cukorbeteg klub keretében Amway-bemutató (Kozmetika + bőrápolás).

• **A Művelődési Házban (Vörösmarty u. 3.)**

21-én 21 órától **Erzsébet bál;** Zene: Asterix; Fellép: **Marcellina**

28-án 21 órától **Katalin bál;** Zene: Joy

4-én órától a Belvárosi Általános Iskola Mikulás bálja

5-én 21 órától Asterix bál

• **Kiállítások**

A Kossuth filmszínház emeletén

A kamarateremben

Hernádi Paula grafikusművész kiállítása. Megtekinthető: november 29-ig, naponta 10-18 óráig. Hétfő szünnap!

Karácsonyi képzőművészeti kiállítás és vásár a Parti Galériával. Megtekinthető: december 6-20-ig, naponta 10-18 óráig. Hétfő szünnap!

Tizenkétféle Pizza közül választhat!

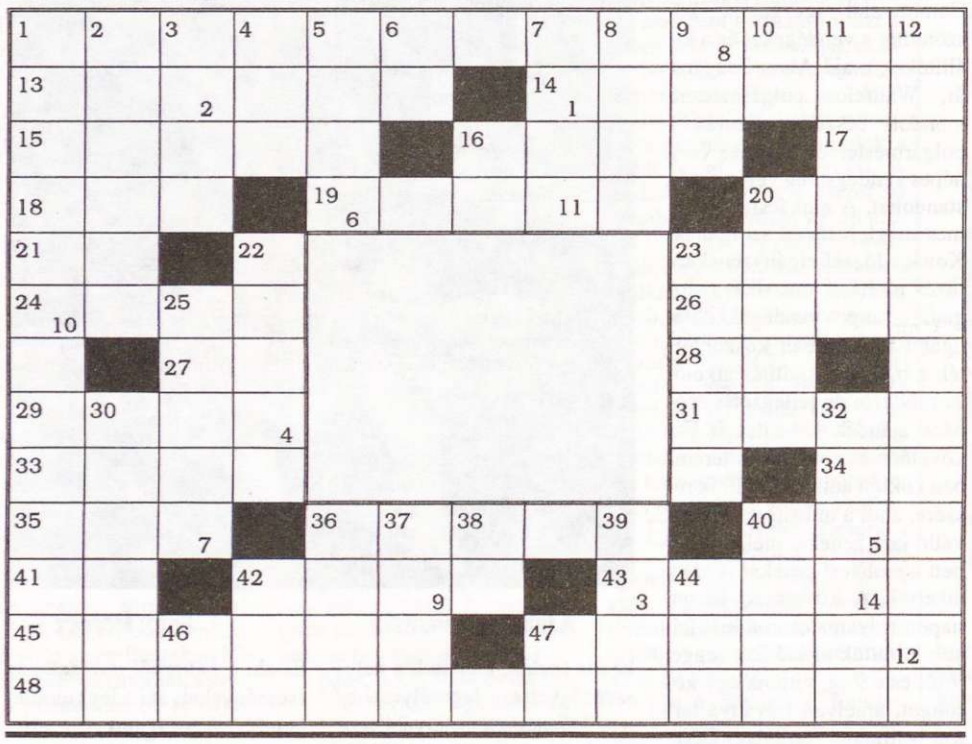

A jobb alsó sarokban megszámozott négyzeteket összeolvasva a Pince borozó egyik Pizza fajtáját kapja megfejtésül. A nyeremény nyilvános sorsolása 1992. december 7-én, 16h-kor lesz a Pince borozóban, ahol a nyertes jutalma egy négyszemélyes Pizza vacsora. A megfejtéseket szerkesztőségünk címére kérjük beküldeni 1992. december 3-ig.

Az előző rejtvényünk megfejtése: tintahal karikák. A nyertes: Hafner Menyhértné, Mohács Perényi tömb 2/a.

Vízszintes:

1. Római császár (138-161) 13. Harc, küzdelem 14. Az első magyarnyelvű Biblia fordítója 15. Tett, cselekedet 16. Alacsony rangú főnemes 17. Kávéban van! 18. Király franciául 19. Tápszer 20. Görög hírügynökség 21. Hamis 23. Gyors beavatkozást igénylő 24. Öltöny része 26. Idegen női név 27. Orosz utasszállítógép betűjele 28. Határozórag 29. Idegen női név becézve 31. ...Tóth László, népszerű színművész 33. Közterület 34. Evezni kezd! 35. Fontos fém 36. Művészettörténész (Nóra) 40. Keleti férfinév 41. Omszk folyója 42. Tanít 43. A piramisok városa Egyiptomban 45. Jövőbelátó 47. Város az Adige partján 48. Puccini-opera címe

Függőleges:

1. Mozart-opera címe 2. Tesla horvát származású feltaláló keresztneve 3. Francia filmkomikus, rendező 4. Természetes üreg 5. Ovidius ragadványneve 6. Olasz névelő 7. Cári parancs 8. Filmrendező (Sándor) 9. ...és kontra (mellette és ellene) 10. A Jupiter egyik holdja 11. Lovaskatona 12. Az öbölháború fedőneve volt 16. A bizmut vegyjele 20. Hordó nyílása 22. Nagytestű költözőmadarunk 23. Nyári idénymunkás 25. „...ami nincs", Piedone filmcíme 30. Kozák katonai parancsnok 32. Zeusz és Léda lánya 36. Juhkarám 37. ...Tiki, Tévi 38. Atmoszféra röv. 39. Felelet kérdésre 40. Orosz város a róla elnevezett tenger partján 42. Egy angolul 44. Hírös a közepén! 46. Tangens röv. 47. Képző -ve párja

BRADITS JÓZSEF

Következő rejtvényünkkel tíz filmet nézhet meg ingyen a moziban!

Mesefilmek Mikulásra

Családi és gyermek nonstop mozimatiné

A Bartók Béla Művelődési Központ **Kossuth Filmszínháza** új kezdeményezéssel lép a nagyközönség, ezen belül is főleg a gyermekek elé. Decembertől havonta egy-egy vasárnapon családi és gyermek mozielőadásokat rendeznek a régi szép emlékű matinék felújítása céljából. Első alkalommal december 6-án Mikulás ajándékként rendezik meg a nonstop mozimatinét. A tervek szerint 10, 14 és 16 órakor egészestés filmekből (Vuk, Cindy meséi, Őslények országa) válogathatnak a rajzfilmek kedvelői, akik ugye nemcsak a gyermekek. Várhatóan az előadások előtt a moziba ellátogat a Mikulás is, vélhetően nem üres kézzel. Tehát figyeljék a moziműsort lapunkban, a Mohácsi Műsorban és a Városi Tv képújság adásában!

Karácsonyi képző- és iparművészeti vásár

December 6-tól 20-ig képző-, és iparművészeti vásárt rendez a Bartók Béla Művelődési Központ a pécsi Parti Galériával közösen a mozi emeleti kamaratermében. A vásáron rangos üvegművészek, keramikusok, ötvösök és ékszerkészítők munkáiból lehet vásárolni a bolti áraknál olcsóbban és sokkal garantáltabb művészi színvonalú műtárgyakat.

Mohácsiak sikere Németországban

Művészeti együtteseink Ulmban és Nellingenben

Németországban vendégszerepelt október 28 - november 2 között a Bartók Béla Művelődési Központ német nemzetiségi asszonykórusa, Güth János vezetésével és a Mohács Nemzetiségi Táncegyüttes, Filákovity István vezetésével. Művészeti együtteseink az Ulmi Dunabarátok Egyesülete és a Nellingeni Városi Kórus Egyesülete meghívásának tettek eleget. A kulturális küldöttséget Lehel György, a Művelődési Központ igazgatója vezette. Ulmi programjukat a Dunabarátok Egyesülete szervezte. Résztvettek városnézésen, megtekintették a Dómot és a régi belvárost, s látogatást tettek egy sörgyárban is. Fellépésük a vendéglátó Egyesület családi estjén volt, ahol szép sikert arattak. Névszerint Rudolf Schöbel és Peter Jäger urat illeti köszönet. A mohácsi csoportot fogadta Ivo Gönner, Ulm főpolgármestere is, aki ajándékot is átadott. Lehel György küldöttségvezető átnyújtotta Kuti István üdvözlőlevelét és a Dunamenti Kikötővárosok Szövetségének alapszabályát, az esetleges csatlakozási lehetőség felajánlásával. Ajándékul a mohácsi főtéren álló nemzetiségi összefogást szimbolizáló szoborcsoport nagyméretű színes fotóját nyújtották át Ivo Gönnernek, felolvasva hozzá a talapzaton található Lessing idézetet.

Nellingenben csoportunkat családoknál szállásolták el. A fogadtatás és a vendéglátás meleg, baráti volt, sokak szerint lenyűgöző. Csoportunknak Günter Metzger, az egyesület aktivistája, a kapcsolat ápolója segített az ott tartózkodás során. A nellingeni fellépés az 500 férőhelyes Stadthalleban volt, zsúfolt ház előtt. A műsorban szerepelt a 200 tagú Nellingeni Kórus, a mohácsiak és egy orosz zenekar is. A több mint 3 órás műsort a közönség a legnagyobb átéléssel figyelte és vastapssal jutalmazta. Meghatottan fogadták a német kórus autentikus német dalait, megcsodálták az eredeti ruhákat, s nagy tapssal honorálták a tánccsoport zenekara által kísért magyar népdalcsokrot is. A Mohács Táncegyüttes három nemzetiségű műsora (német, sokac, magyar) frenetikus sikert aratott. A fellépést követő közös vacsorán Hans Dieter Bauer egyesületi elnök köszönte meg a mohácsiak műsorát. Másnap kiránduláson vett részt csoportunk, megnézték a stuttgarti repülőteret, s megtekintették Eslingen csodálatos óvárosát. A mohácsi együttesek szép sikereket hátrahagyva, élményekkel gazdagon tértek haza.

(tudósítónktól)

Fotó: Simon Resch

Kurznachrichten

Bei der Verteilung der Gelder für ungarndeutsche Organisationen hat der Verein der Deutschen in Mohács als allgemeine Unterstützung 25.000 Forint bekommen. Aufgrund einer Bewerbung sind ihm zur Finanzierung der geplanten Veranstaltungen weitere 25.000 zugesprochen worden.

*

Immer öfter ist von der Österreichischen Landsmannschaft zu hören und zu lesen. Die Landsmannschaft hilft den Altösterreichern deutscher Muttersprache in den Nachfolgestaaten der Österreichisch-ungarischen Monarchie bei der Bewahrung ihrer Kultur und Sprache. Lehrer und Kindergärtnerinnen der Landsmannschaft arbeiten in Ungarn, Rumänien und in der CSFR in den deutschsprachigen Abteilungen der Lehranstalten.

In den vergangenen Jahrzehnten hörte man nicht viel über die Deutschen im ehemaligen Jugoslawien. Durch persönliche Bekanntschaft und Erzählungen erfuhr man aber, dass eine Riesenzahl in Lagern nach dem Weltkrieg, bzw. infolge der kollektiven Vergeltung, des Rachenfeldzugs umkamen. Viele flüchteten nach Ungarn.

Im kroatischen Essegg (Osijek, Eszék) wirkt schon seit einiger Zeit ein Verein der dort lebenden Deutschen, man hört auch davon, dass vom Rundfunk Essegg deutsche Sendungen ausgestrahlt werden sollen.

Nun berichtet die Neue Zeitung darüber, dass sich auch die Deutschen in der zur Serbien gehörenden Wojwodina regten. In Neusatz (Novi Sad, Újvidék) sei der Deutsche Klub Donau gegründet worden. Der Vorsitzende Andreas Bürgermayer habe seine Landsleute über die dortige ungarische Zeitung zur Pflege von Sprache und Traditionen aufgerufen.

*

Die Bensheimer Tageszeitung Bergsträsser Anzeiger berichtet darüber, dass sich eine Hochzeit der Häuser Habsburger und Thyssen-Bornemisza anbahne. Karl von Habsburg, der Enkel des letzten österreichisch-ungarischen Herrscherpaares und ältester Sohn des ehemaligen Kronprinzen von Österreich-Ungarn Otto von Habsburg habe sich mit Baronin Francesca von Thyssen-Bornemisza verlobt. Die Grossindustriellentochter Francesca sei Kunsthistorikerin und Leiterin der Stiftung "ARCH", einer in der Schweiz ansässigen Organisation zur Rettung des kulturellen Erbes in Mittel- und Osteuropa. (Wie auch ihr Name zeigt, ist sie teilweise ungarischer Abstammung.)

Die Hochzeit soll Anfang nächsten Jahres stattfinden.

Lánycsóki Népház programjából

November 23. Cseke turki — bálás ruhavásár a nagyteremben 9-15 óráig

28. Lakodalom

30. Bálás ruhavásár — angol gyermek-, és felnőtt ruhákból 9-15 óráig a nagyteremben

December 5. „Revű turmix" c. zenés, táncos előadás 19 órától. Jegyek 160, 140 és 120 Ft-os áron elővételben válthatók.

— Megjelent a „Lánycsóki Információs Füzet", melyet 80 Ft/db áron lehet megvásárolni a Népházban, a Polgármesteri Hivatalban és a Takarékszövetkezetnél!

— Figyelem!

Vállalkozó kedvű felnőttek jelentkezését várjuk a színjátszó csoportra!

— „Hívásra házhoz megy a Mikulás"

Idén is megrendelhető, december elsejéig a Mikulás a Népházban: gyermekenként 80 Ft-os áron. Nagycsaládosoknak kedvezményt adunk.

Utcaneveink

Régi neve: Felszabadulás lakótelep 10-17-ig és 26-28

Új neve: Ete János

1885. december 5-én született Mohácson. Szülei iparosok voltak, az általános iskolát Mohácson végezte majd Szegeden „ügyvéd-bojtári" tanulmányokat folytatott. Felesége óvónő volt, három gyermekük közül kettő korán elhalálozott. Először Kölkeden volt jegyző, majd a mohácsi múzeum megalapítója, amelyet 80 éves koráig ő vezetett. Ő adta át a staféta botot Sarosácz Györgynek. Darázsra utazott, hogy megtanulja a szerb-horvát nyelvet, sokat foglalkozott Mohács helytörténetével, írásait a pécsi Levéltár őrzi. Élete végéig aktívan dolgozott, még a betegágyából is diktálta feleségének helytörténeti tanulmányait.

MTE női kézilabda „újkori" története

1989. januárjában kerültem — segítőként — az akkor még serdülő lány kézilabda csapathoz, melynek vezetője **Arató Béla** testnevelő tanár volt, akinek sokat köszönhetünk!

A tavaszi fordulóban a csapat a 4. helyről felküzdötte magát a 2.-ra, így ezüstérmesként végeztek a megyei serdülő bajnokságban.

Következett egy nyári edzőtábor Orfűn.

Egy hosszas beszélgetés után a fiatalabb, általános iskolás lányokkal „Béla bácsi" maradt a serdülő bajnokságban, míg az „idősebb" középiskolásokkal egy osztállyal feljebb léptünk, az ifibe. Az akkori játékosok: **Zombori Lívia, Madár Nóra, Horváth Krisztа, Bálint Bea, Vöő Brigitta, Hűber Judit, Háhn Mónika, Szűcs Györgyi, Vértes Nóra, Votava Erna** voltak.

Kemény felkészülés kezdődött: tudtuk, hogy a pécsi csapatok (PMSC, HUNOR, BTC, POTE, TÁSI, KIOSZ, stb.) nagyon erősek és csak kemény munkával sikerülhet felzárkóznunk közéjük!

Az őszi forduló zárásaként, december 4-én, meghívást kaptunk a „**Siklós Kupa**" elnevezésű tornára, melyet a sellyei sportcsarnokban rendeztek. A kupát remek teljesítménnyel — sokak nagy meglepetésére — veretlenül nyertük!

A tavaszi forduló is jól sikerült, így az 1989-90-es megyei ifjúsági bajnokságot egyet előrébb lépve, a 4. helyen zártuk. A nyári felkészülést az 1990-91-es ifi bajnokságra ismét Orfűn kezdtük a következő játékosokkal: **Zombori Lívia, Mányoki Szilvia, Halasi Vera, Vöő Brigitta, Votava Erna, Bálint Bea, Hűber Judit, Hafner Ágnes, Háhn Mónika, Schatzl Andrea.** Célunk a dobogóra való feljutás volt! Jól sikerült a felkészülésünk. Az őszi fordulóban a 2. helyen végeztünk a BTC csapata mögött. A téli felkészülés során 1991 januárjában nyertük meg veretlenül a **Komló Kupát.** A bajnokságban nagy teher nehezedett a lányok vállára: meg kellett tartanunk a 2. helyet, ami sikerült is! Csak az első helyezettől kaptunk ki a bajnokság során, ami nagy bravúr volt! Ezüstérem az ifi bajnokságban!

Nyári felkészülésünk a '91-'92-es bajnokságra ismét — már hagyományosan — az orfűi edzőtáborban kezdődött. A tábor után nagy kérdés elé kerültünk: mivel véglegessé vált, hogy továbbtanulás miatt meg kell válnunk a csapatkapitány Háhn Mónitól és az ifi korhatárt is 1-2 játékos átlépte, kérdésessé vált, hogy ki tudunk-e állni az ifi bajnokságban. A megoldást négy „régebbi" játékos — **Király Ildikó, Erdős Zsuzsanna, Cseperka Zsuzsanna és Vértes Nóra** — csatlakozása jelentette. Egy közös megbeszélésen elhatároztuk, hogy megpróbálkozunk a felnőtt osztályba nevezéssel. Az 1991-92-es felnőtt női megyei I. osztályú bajnokságot a következő játékosokkal kezdtük: **Király Ildikó, Erdős Zsuzsanna, Cseperka Zsuzsanna, Vértes Nóra, Zombori Lívia, Mányoki Szilvia, Vöő Brigitta, Bálint Bea, Hűber Judit, Szabó Henriett, Halasi Vera és Hafner Ágnes.** Nagyon nehezen rázódott össze a csapat! Az őszi fordulóban a rutintalanság, az összeszokottság hiánya miatt elég sok 1-2 gólos vereséget szenvedtünk, így az utolsó előtti helyen végzett a csapat. (Meg kellett fizetnünk a „tanulópénzt"!)

A téli felkészülés a Komló Kupa ismételt megnyerésével kezdődött, majd Tolnán két NB II-es csapat mögött a 3. helyen végeztünk egy tornán. Az egyre egységesebbé váló csapathoz csatlakozott még **Simon Mariann** a PEAC-tól. A tavaszi fordulóban 5 pont hátrányt ledolgozva sikerült egy helyet előre lépnünk és az 5. helyen végzett a csapat. (Az őszi forduló 20%-os teljesítménye után a tavaszi 55%-os teljesítménye feltétlen előreléptet jelentett!)

A bajnokság végén részt vettünk Tengelicen egy emléktornán, ahol a hazaiak mögött — a Tolna megyei bajnok és NB II-be jutott együttes — a második helyen végeztünk az induló 4 csapat közül. Az idei bajnokságra való felkészülés Fadd-Domboriban kezdődött, egy hetes edzőtáborozással. A '92-'93-as bajnokságot, melyben a dobogót tűztük ki nem kis célul, a következő játékosokkal kezdtük: **Zombori Lívia, Erdős Zsuzsanna, Cseperka Zsuzsanna, Vértes Nóra, Simon Mariann, Bálint Bea, Vöő Brigitta, Votava Erna, Szurcsik Tiborné, Hafner Ágnes, Halasi Vera, Predács Andrea és Juránovics Tünde** a PEAC-ból. A csapatból hiányzik: **Király Ildikó** (anyai örömök elé néz), **Szabó Henriett** és **Mányoki Szilvia,** nekik hosszas sérülés miatt kellett leállniuk.

Az őszi fordulóban eddig minden a mi elképzelésünk szerint folyt: 6 mérkőzés után, 4 győzelem, 1 döntetlen és 1 vereséggel a 3. helyen állunk. Reméljük ezt sikerül is megtartanunk, amihez nagyban hozzájárulhatna a közönség buzdítása is a hazai mérkőzéseinken, melyet az MTE pályán játszunk. Várjuk a szurkolókat!

Reméljük az önkormányzat támogatását — amit ezúton is köszönünk — és melyet az MTE-n keresztül kapunk, továbbra is élvezhetjük a sikeres szereplésünk érdekében!

Köszönöm a szót! Tisztelettel az edző, **Oszlár Ferenc.**

Ezt rendelték nekem az Istenek!

1949 augusztus 20-án jöttem először Kölkedre, ahova kineveztek tanítónak. Megkerestem az akkori igazgatót, és ahogy illik, bemutatkoztam: Nyúl Ferenc vagyok. Megkaptam ide a kinevezésem és bemutató látogatásra jöttem. Egy ölelés volt a válasz. Nyúl László vagyok az igazgató, szervusz öcsém, már vártalak, örülök, hogy megérkeztél. A név hallatán öröm és megdöbbenés fogott el és itt is tartott mind a mai napig, ahol egy helyben 39 évig „szolgáltam". Valahol olvastam: hogy „Akit meg akarnak büntetni az Istenek, azt pedagógussá teszik." Ez jutott eszembe és ez félelemben tartott mindeddig, mert volt a tarsolyomban egy emlékkönyv, amelyben az egyik legkedvesebb tanárom, Dr. Fekete János a következőket írta: „Szerény munkám legnagyobb eredménye: legyek tanítványaid szeméből reád sugárzó szeretet". Pécs, 1949. jún. 18.

Ez a két útmutató próbált eligazítani zömében „a reám sugárzó szeretettel" egész pályafutásom során. Az indulásnál mindent szívesen vállaltam, tanítottam alsó- és felső-tagozatban. Miután a felsőtagozat reál- és humán tárgyak megosztására id. Khin István idehelyezésével lehetségessé vált; kedvenc tárgyaimat a magyar nyelv- és irodalmat, valamint a történelmet választhattam. Ez ösztönzött arra, hogy a munka mellett levelezőtagozaton a tanári képesítést Egerben és Pécsett 1953-54-ben megszerezzem. A gyerekeket nagyon szerettem és nagyon sok örömet szerzett, hogy ez valahogyan visszasugárzott felém. Tehát a jóslat kezdett beteljesedni. A gyerekeken keresztül, mert akkor még divat volt a családlátogatás, megismertem és megszerettem a falu népét is. Szerencsém volt, a kollégák és a gyerekek is nagyon szerettek kirándulni és ennek során megismerhettem a ma már tájvédelmi területté nyilvánított erdőben, vadállományban, halban igen gazdag környezetet. Idősödő igazgatóm és a falusi iskolából kimaradt ifjúság arra kért, hogy vegyem át a Művelődési Ház, az Ifjúsági Klub és a színjátszó csoport vezetését, amelyből csak 23 évre visszagondolva az ifjúságot jól összefogó klubvezetést, megyei elismerést elérő szavalókórust és sok-sok télen működő helyben és vidéken is bemutatott színjátszó csoportot tudtam működtetni úgy, hogy mellette 12 évig a klubkönyvtár vezetői teendőit is elláttam. Belőle a legszebb emlékeim közül az iskolásokkal és a felnőtt zenekarral helyben és vidéken is 6-szor előadott János vitéz előadása maradt meg bennem. Ennek emléke visszatérően is él a ballagási találkozókon, ahol mindig felcsendül egy-egy dal a János vitéz kedvenc dalaiból (Én vagyok a bojtár gyerek; Kék tó, tiszta tó stb.) Munkám során felsőbb vezetőim is felfigyeltek rám, így ért váratlan meglepetés: 1960 augusztus 15-től kineveztek iskolaigazgatónak. A 3-4 tanerős iskola most már 8 főre gyarapodott, gondoskodni kellett a gyerekek elhelyezéséről, a régi épület átalakításáról. Szükség mutatkozott egy iskolai napközi létrehozására is, amelyet a Széchenyi utcában alakítottunk ki. Az akkori helyzet úgy kívánta, hogy a meglehetősen nagy cigánylakosság közül az analfabétákat saját kérésükre tanítsuk meg írni-olvasni. Pár év alatt büszkén jelenthettük, hogy a faluban már nincs olyan ember, aki csak keresztekkel tudja a névaláírást helyettesíteni. Szinte ezzel párhuzamosan igen sok embertől megkövetelték a 7.-8. osztály elvégzését részben a motorizáció (jogosítvány megszerzése, de a magasabb tudás elérése is késztette erre az embereket). Ettől kezdve 10 éven keresztül folytattuk az esti-tagozat működtetését és azt hiszem, hogy a legnagyobb eredménynek azt tekinthetem működésem során, hogy kb. 260 felnőtt szerezhette meg az általános iskola nyolc osztályát, az egész akkori tantestület szíves közreműködésével, eredményes munkájának sikerélményével. Közben a gyereklétszám hihetetlen mértékben megszaporodott és amikor már 200 fölé emelkedett a tanuló létszám és honismereti kutatásaim eredményeképpen rájöttem arra, hogy a régi épület 120-150 év közötti időszakot élt át. A falu vezetőivel egyetértésben gondolkodni kellett vagy a régi iskola átalakítására vagy egy új épület megépítési lehetőségére. Meg is kezdődött az utánajárás, a járási és megyei vezetők segítségét kérve. Olyan döntés született, hogy van lehetőség a mai új iskola megépítésére, — megyei képviselőnk Dr. Földvári János közbenjárásával. A munka lázában szinte észre sem vettem, hogy csalódások is értek. Megfáradt szervezetem is többször közbeszólt a tempó lassítására, a közeledő nyugdíj, a befejezés gondolatára. A megkezdett művet már az új igazgató, Tatai Imre kolléga fejezhette be az új iskola 1983 szeptemberében történő átadásával.

És most újra visszagondolok a bevezető két jóslat érvényesülésére, mert igazán csak az egyik szemem tud örömet kifejezni, mert vannak évenként visszatérő, meglátogató tanítványaim (köztük több egyetemet, főiskolát végzett, számtalan középiskolát végzett), de sajnos több kolléga a temetőben nyugszik, kicserélődött a tantestület és a nyugdíjas pedagógusokról sokan megfeledkeztek. Most, hogy a rendszerváltáshoz eljutottunk, sokan kértek arra, hogy vállaljak vezető szerepet. Ekkor az jutott eszembe, hogy még egy próbát teszek: kellek-e még ennek a falunak képviselőként, maradt-e bennem valami, amit e falunak adhatok és megválasztottak. Megbíztak a falu-krónika írásával, most ez a dolgom, ezt ameddig tudom, csinálom. A többi időt faragási hobbimnak és családomnak szentelem. Hát ezt rendelték nekem az Istenek!

Lejegyezte: Gömzsik Tiborné

Az én városom III. forduló

Vetélkedőnk III. fordulójában egy 13+1-es totószelvényt kell kitöltenetek

A szelvény érdekessége, hogy helyes kitöltése esetén a nevekkel kezdődő jó válaszok kezdőbetűiből egy a városhoz kapcsolható közlekedési eszköz neve rakható össze. (Vigyázz, a betűk nem sorrendben szerepelnek!!!)

Beküldendő:

1. A helyesen kitöltött **totószelvény** 13+1 pont
2. A közlekedési eszköz neve 6 pont
3. Mikor és ki érkezett Mohácsra az előbb említett közlekedési eszközön? (3+3) 6 pont
4. Ki írt erről és mi az írás címe? (3+2) 4 pont
5. Mi őrzi az író emlékét városunkban? 2 pont

Totószelvény

1. Annak az üzemnek a régi neve amelynek Radnóti Miklós is „kényszerű" lakója volt városunkban;
   1. Alt-féle bőrgyár
   2. Temaforg
   x. Krammer-féle jégszekrénygyár
2. A Csele-pataki II. Lajos emlékmű tetején mi látható?
   1. menekülő király
   2. haldokló sasmadár
   x. fekvő oroszlán
3. Mohács múltjának, helytörténetének egyik legjelentősebb kutatója volt?
   1. Fekete Géza
   2. Horváth Kázmér
   x. Horváth János
4. Milyen stílusban épült a „Kálvária" kápolna?
   1. copf
   2. neobarokk
   x. klasszicista
5. Török utazó, aki szerint a mohácsi Dunaszakaszon 10 vízmalom őrölte a búzát?
   1. Evlia Cselebi
   2. Ibn Al Rasid
   x. Dzseládzsáde Mustafa
6. Mire használják a „mohácsi siló"-t?
   1. Fazekasszerszám a korsó fülének lyukasztására
   2. Mint mindenütt, takarmányozásra szolgáló verem
   x. A raktár sokac neve
7. A „Mohácsi csata (vész)" című kép festője, akinek művéről Grimm Rezső készített litográfiát (1857).
   1. Borsos József
   2. Than Mór
   x. Benczúr Gyula
8. A Mohács-Pécs vasútvonal megépítésének éve:
   1. 1857
   2. 1851
   x. 1868
9. Az „In memoriam" című vers szerzője:
   1. Kalász Márton
   2. Ady Endre
   x. Arató Károly
10. Török történetíró, aki szultáni komornyikból, nagyvezérré lett.
   1. Kemálpasazádé
   2. Ferdi efendi
   3. Lutfi pasa
11. „A kegyelmes magos Úrban,
   Ezerötszázhuszonhatban,
   Ifjú Lajos király éppen
   Volt nagy bajok tengerében."
   Miből idéztünk?
   1. névtelen magyar szerző
   2. cseh históriás ének
   x. Ráskai Gáspár elbeszélő költeménye
12. Mohács közelében fekvő egykori római erődítmény neve?
   1. Lugió
   2. Mursa
   x. Altinum
13. Ekkor termett Mohácson az első kukorica?
   1. 1790
   2. 1715
   x. 1719

+1. A Mohács múltjához is kapcsolódó „Fekete vőlegények" című könyv írója?
   1. Gulácsy Irén
   2. Krúdy Gyula
   x. Baksay Sándor

Kedves rejtvényfejtők

Rejtvényjátékunk II. fordulójára 23 csapat küldte el megfejtését. Külön öröm számunkra a helyes megfejtések magas aránya — 20 csapat küldött be teljesen hibátlan megfejtést.

Mindez jelzi, hogy az elkövetkezendő fordulókban kiélezett küzdelemre van kilátás. és még minden megtörténhet.

Ezek után nézzük a megfejtést és a pontverseny állását!

A második forduló megfejtései:

1. A két fő sor megfejtése: „Él magyar áll buda még..." Tomori Pál 5+5=10 pont
2. Petőfi Sándor, Kölcsey Ferenc, Kisfaludy Károly (2+2+2)=10 pont
3. Költők = 2 pont
4. Kölcsey Ferenc = 3 pont
5. Kisfaludy Károlyhoz, ő írta a Mohács című verset, melyben a fenti idézet megtalálható 3+4=7 pont
6. Két válasz is adható, mindkettőt elfogadtuk:
   1. Tomori Pál is szerepel a „Mohács" című versben
   2. Tomori Pál szereplője (vezér) a Mohácsi csatának 4 pont

A II. forduló összpontszáma 32 pont

A pontverseny állása az I. és a II. forduló együttes pontszáma alapján:

Akita, MTP-trió, Altinum (lisa), Mohács, Napóleon, Magyarnak születtem, Kompaktor, Rózsaszínű tehenek, Nyerünk, Gepidák, Altinum, Hárman, Zeusz, Dak-la-ta 60 pont

Győzelem, Tudom, Babypapi 58 pont

Bogár, Csak, Mohácsi csata 56 pont

Nekünk Mohács kell 35 pont

História 32 pont

Dunaparti napóleon, Szövetség 28 pont

Hólabda 26 pont

Csendesen de eredményesen, Napkirály 22 pont

Unokatestvérek, Paci 14 pont

Sok sikert és eredményes megfejtést a III. fordulóban!

A rejtvény szerkesztői

Labdarúgás

— Az MFC NB II.-es együttese a legutóbbi megjelenésük óta két mérkőzést játszott. November 8-án, Kaposvárott a Rákóczi FC-től 2:1 arányban vereséget szenvedett, majd november 15-én, ugyanilyen arányban legyőzte a BKV Előre együttesét. A gólszerző Várda volt. A csapat az utolsó forduló előtt — melyben egyébként Szekszárdon lép pályára — 14 mérkőzésből szerzett 12 pontjával a bajnoki táblázat 13. helyén áll.

— Az MTE a megyei II. osztályban november 8-án lejátszotta a nagy rangadót az addig élen álló Villány ellen. A csapat nagyszerű küzdőszellemről tanuságot téve — 80 percen át 10 emberrel játszva — 2:0-ra nyert, majd november 15-én, Hidason nyert 3:1-re, így jelenleg 14 mérkőzésből szerzett 26 pontjával az első helyen áll. Az utolsó fordulóban hazai pályán a Vokány ellen játszik a gárda.

A megyei III. osztályban

A november 8-i (XIII.) forduló eredményei:

Székelyszabar-Dunafalva 2:1, Olasz-Versend 1:2, Majs-Hímesháza 4:4, Palotabozsok-Nagynyárád 1:4, Babarc-Kisnyárád 2:0, Görcsönydoboka-Borjád 1:1, Töttös II.-Geresdlak 4:2. Szabad volt Kislippó.

A bajnokság állása:

1. Babarc 12 12 - - 50:5 24 pont
2. Dunafalva 12 8 1 3 36:14 17 pont
3. Majs 12 7 2 3 29:18 16 pont
4. Borjád 13 7 2 4 28:23 16 pont
5. Nagynyárád 12 6 3 3 31:22 15 pont
6. Hímesháza 11 5 3 3 31:26 13 pont
7. Kislippó 12 6 - 6 36:21 12 pont
8. Olasz 12 4 4 4 22:23 12 pont
9. Töttös II. 12 5 2 5 20:25 12 pont
10. Palotabozsok 12 4 2 6 17:24 10 pont
11. Görcsönydoboka 12 2 5 5 21:26 9 pont
12. Versend 12 4 - 8 22:38 8 pont
13. Geresdlak 12 3 1 8 16:33 7 pont
14. Székelyszabar 12 2 2 8 13:38 6 pont
15. Kisnyárád 12 1 1 10 9:44 3 pont
16. Püspökbóly törölve

Városi Labdarúgó Szövetség

A Megye III. Labdarúgó bajnokságban megkezdődtek az 1993. évi „Magyar Kupa" selejtező mérkőzései.

A 23-i forduló eredményei:

Geresdlak-Hímesháza 2:3, továbbjutó: Hímesháza; Majs-Lippó 2:0, továbbjutó: Majs; Versend-Olasz 1:4, továbbjutó: Olasz; Borjád-Nagynyárád 4:0, továbbjutó: Borjád; Görcsönydoboka-Palotabozsok 2:1, továbbjutó: Görcsönydoboka; Dunafalva-Babarc 3:1, továbbjutó: Dunafalva.

A megyei selejtezőbejutásért november 29-én, 13 órai kezdéssel a következő csapatok játszanak:

Görcsönydoboka-Hímesháza, Olasz-Borjád, Majs-Dunafalva.. A három győztes jut tovább a megyei selejtezőbe.

A Megye III. bajnokság állása a 25-én megtartott XI. forduló után:

1. Babarc 10 10 - - 47:6 20 pont
2. Dunafalva 10 7 1 2 32:11 15
3 .Majs 10 6 1 3 23:13 13 pont
4.Nagynyárád 11 5 3 3 27:21 13
5. Borjád 11 6 1 4 23:22 13 pont
6. Kislippó 11 6 - 5 36:20 12 pont
7. Olasz 10 4 4 2 20:18 10 pont
8. Hímesháza 9 4 2 3 23:21 10
9. Palotabozsok 10 4 2 4 15:16 10
10. Töttös II. 10 3 1 6 13:27 8 p.
11. Geresdlak 10 3 1 6 13:27 7 p.
12. Görcsönydoboka 10 1 4 5 16:25 6 pont
13. Versend 10 3 - 7 20:35 6 pont
14. Székelyszabar 10 1 2 7 11:33 4 pont
15. Kisnyárád 10 1 1 8 9:38 3 p.
16. Püspökbóly törölve

A képviselőtestület 1992. október 28-i ülésén két önkormányzati rendeletet alkotott: 18/1992. a közterületek és ingatlanok tisztántartásáról, 19/1992. általános rendezési terv módosításáról. A rendeletek megtekinthetők a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján, a városi könyvtárban és a polgármesteri irodában.

BÓLY-GÓ KFT

Akció!

Június 15. és december 5. között nyerhet a BÓLY-GÓ-val!

BÓLY-GÓ KFT

Ha boltjainkban vásárol:

gázkonvektorokat, gázkazánokat,
központi fűtés-szerelvényeket,
gáz-vízmelegítőket,
gáztűzhelyeket,
valamint ezek tartozékait.

Vásárlás esetén
5.000 – 50.000,– Ft-ig 1 db sorsjegyet
50.000 – 100.000,–Ft-ig 5 db sorsjegyet
100.000 – 200.000,– Ft-ig 10 db sorsjegyet adunk.

300.000,-Ft összértékben
2 db SAMSUNG kamera,
2 db SAMSUNG színes TV,
20 db HITACHI, TEFAL, ROWENTA
háztartási és híradástechnikai nyeremények kerülnek kisorsolásra december 11-én

Nézze meg kínálatunkat:
mohácsi, bólyi, szederkényi, lánycsóki boltjainkban

A BÓLY-GÓ meghozza szerencséjét:
duplán nyerhet, ha nálunk vásárol.

Sikeres vállalkozás,
munkatársat keres. legalább középfokú végzettséggel intellektuális tevékenységhez.
Érd.: 15-17 óráig a 711/17-97-es telefonszámon.

Mohácson két szobás összkomfortos, gáz-központi fűtéses kislakás a Duna partján sürgősen nagy kedvezménnyel eladó. Két gyermekeseknek szoc. pol. kedvezmény miatt a vétel előnyösebb. Érd.: (711)-21-98-as vagy 18-57-es telefonon az esti órákban.

Bútorozatlan kiadó lakást keresek. Sürgős! Minden megoldás érdekel. Ajánlatokat a 13-48-as telefonra kérek.(17 óra után üzenetrögzítős)

Dunaszekcsőn eladó bekerített szőlőgyümölcsös, faházzal, pincével, felszereléssel. Víz, villany és út van. Érd.: Mohács, Béke u. 23., 17 óra után.

Könnyű otthoni, jól jövedelmező munkát ajánlok! Válaszborítékért tájékoztatom. **Krumpek Csaba, Lánycsók, Tomori u. 1.**

---

250 cm3-es ETZ mkp. érvényes műszakival, jó állapotban, extrákkal felszerelve eladó.
Érd.: Mohács, Garai u. 13.

---

2 szoba, fürdőszoba + garázs kiadó, ugyanitt 4 szálas overlock varrógép, hulladékgyűjtő dobozos és gáztűzhely palackkal eladó.
Érd.: Mohács, Zrínyi u. 61.

Két szoba összkonfortos, Radnóti ltp.-i lakás 1 millió 50 ezerért sürgősen eladó. Tel.: 11-28. Radnóti ltp. 1. ép. 3. em. 13.

Eladó 880 n-ől zártkert, gyümölcsös, minőségi kordonművelésű szőlő (280 n-öl), szuterinos présház felszereléssel (megosztva is). Köves út és villany van. Érd.: Gruber Ferenc, Mohács, Park u. 7/b 3.

Kárpótlási jegyet veszek. Mohács Pécsi út 15. Tel.: 24-57 (du.)

Hirdessen nálunk, megéri!

Új — Új — Új — Új — Új — Új

Bittner és Társai

Szabadság u. 36.

Lakberendezés, tapéta, csillárok, műanyagpadló.

Villamos szerelvények szaküzlete.

Tel.: 711/16-53

Új — Új — Új — Új — Új — Új

Apró hirdetések

Eladó 4 db 424 cm x 175 cm-es vaskeretes, horgonyzott acéllemez-borítású kapu. Érd.: Polgármesteri Hivatal Kölked. Tel.: 81.

Kárpótlási jegyet veszek.
Tel.: 711/24-57.

Eladó 4000 l-es olajtartály lábszeleppel együtt. PG 104-es olajégőfej. Érdeklődni a szerkesztőségben.

A Hóvirág utcában 74 m^2-es, földszinti lakás eladó, vagy családi házra cserélhető értékkülönbözet térítéssel. Lánycsóki is érdekel!
Érd.: 711/12-95 délután.

Eladó 1200-as Lada karosszéria, ülésekkel, hátsó spoilergumival és 2db Alfa Romeo ülés.
Érdeklődni: Szarka László, Mohács, Jókai u. 3. II/10.

Értesítem régi és leendő ügyfeleimet, hogy tevékenységemet főállásban új telephelyen folytatom.

Cím: Mohács, Felszabadulás utca 8.
Munkaidő: de.: 8-13-ig du.: 15-19-ig

Tevékenységem az általános autóvillamossági szerelés mellett az alábbiakkal bővül:

— rádió-, riasztó beszerelés
— minden típusú személygépkocsi-, motorkerékpár-, tehergépcsokcsi-, és targonca akkumulátor beüzemelése, beszerelése
— gépjárvművek felkészítése téli üzemre
— irányjelző visszajelző beszerelés
— műszeres motorbeállítás, Co mérés
— környezetvédelmi kártya előkészítés
— lámpák-, ablakmosó-, ablaktörlő ellenőrzése
— töltés ellenőrzés ill. beállítás
— akku-, és indítómotor ellenőrzése
— fagyálló utántöltése ill. cseréje
— ingyenes fagyállómérés soron kívül

Tisztelettel:
Simon László
gi. vill. műsz. mester

SojaVita®

A Bólyi Mezőgazdasági Kombinát
a SZÓJA hazai termesztésének és széles körű felhasználásának gesztora
Önnek is kínálja
élelmiszeripari és háztartási célra korszerűen feldolgozott termékeit:

A SOJA - VITA® védjegyű termékek,
— a texturált szójagranulátum,
— a texturált szójakocka és
— a zsírtalanított szójaliszt a táplálkozást egészségesebbé és olcsóbbá teszik.

Felhasználási tapasztalataink és receptúráink-kal készséggel állunk rendelkezésére

BÓLY

7754 Bóly, Ady Endre u. 21.
Telefon: 72/24-711
Telefax: 72/24-740 Telex: 012-277

Értesítem kedves vásárlóimat, hogy *Szőlőhegyen, MINI ABC élelmiszer üzletemet* megnyitottam.

Nyitva:
hétfőtől péntekig
5 óra 30-tól
16 óráig
szombaton
5 óra 30-tól 12 óráig

vasárnap
7 órától 11 óráig
Siklósi Antalné üzletvezető.

Akció— Akció — Akció

Video — Audio átjátszó kit
— 6 pólusú dugó (2m vezetékkel) 1db
— 6 p. Jack - RCA d. (0.15 m) 2db
— 5 p. d. - 2RCA Jack (0.15m) 1db
— SCART d. - 6 p. Jack (in) 1 db
— SCART d. 6 p. Jack (out) 1 db
— BNC d. - RCA Jack 2db
— 3.5 mm d. - RCA Jack 2db

Az újságból kivágott hirdetéssel jelentkező vásárlónak
1099 Ft helyett csak 999 Ft.

Schindl Fotó és Filmstúdió
Dózsa György u. 10. Tel.: 26-87
Szabadság u. 13.
(Duna áruházzal szemben)

Új helyen a

KELLÉKÁRU BOLT!

Dózsa Gy. u. 24. (a Dohánybolt helyén).

Nyitva:
keddtől péntekig: 8-16 óráig
szombaton: 8-12 óráig

HE-KA

Szabadság u. 24.

Nyeremény akció december 1-5-ig

Minden 500 Ft feletti vásárlás esetén a szelvény leadója *100 Ft. kedvezményben* részesül. Személyenként egy szelvény használható fel.

Garázs eladó.

Felszabadulás ltp. 33.
É.: 21-91(16 óra után.)

MOHÁCSI TELEKOCSI

TELE KOCSI – FELE KÖLTSÉG!

Ne utazzon egyedül kocsijával, segítünk útitársat keresni bel- és külföldre egyaránt

Ha nincs autója, de szeretne olcsón utazni, csomagot küldeni vagy hozatni, keressen fel bennünket: MOHÁCS, Árok u. 17. ☎ 10-47

Ingyenes lakossági apróhirdetés

a Mohácsi Hírlapban

A hirdetéseket személyesen a Dózsa Gy. u. 10-ben lehet leadni. Postán a szerkesztőség címére: Mohácsi Hírlap Pf. 73-ra küldjék.

Bizományi BÚTORBOLT

Bútorok bizományi vétele, eladása. Új konyhabútorok megrendelhetők 6 féle színben, elemenként is. 30,40,45,60,90 cm-es méretekben

SÜ+I
Mohács, Török u.35.

MOHÁCSI HÍRLAP
KÉTHETI KÖZÉLETI ÚJSÁG
ISSN 1216-4062

Lapkiadó és tulajdonos:
Schindlné Menyhárt Éva
Levelezési cím:
Mohács, Pf. 73. 7701
Telefon: 711/11-01
Hirdetésfelvétel:
Mohács, Dózsa Gy. u. 10.
8 – 16 óráig.
A szerkesztőség vezetője:
Köveskúti Péter

Tördelő szerkesztő
Nádasdiné Szanyi Judit
Siklósi Nyomda
Vezető:
Molnár Antal